

Obecní kronika obce Bělá pod Pradědem.

Léta Páně 2003.

Obsah- A-Úvod

- B-Činnost Obecního zastupitelství a Rady obce
- C-Činnost obecních komisí.
- D-Referendum o přistoupení do Evropské unie.
- E-Finanční rozpočet obce.
- F-120 let od postavení školní budovy v Bělé pod Pradědem.
- G-Škola a veřejná osvěta.
- H-Průmysl,zemědělství a soukromé subjekty.
- I-Počasí.
- J-Klub důchodců.
- K-Spolek dobrovolných hasičů.
- L-Svaz chovatelů drobného zvířectva.
- M-Sport.
- N-Obyvatelstvo.
- O-Zprávy z domova a ze světa.
- Q-Různé.
- R-Závěr.
- S-Přílohy.

Úvod.

Skončil rok 2003 a začal nový.Nyní máme příležitost zhodnotit vše,co nám kladného či záporného přinesl.Nejvýznamnějším okamžikem se stal červen 2003,kdy v celostátním referendu bylo rozhodnuto o vstupu do Evropské unie.Vysoký státní dluh a překlepy ve státní administrativě vedly k velkým škrtům a k snížení státních dotací,nespokojenosti a rozvinutému stávkovému hnutí.Tyto atributy vedly k vysoké nezaměstnanosti a snížení sociálních jistot.Rozkoly a rozhádanost ve stranách zkomplikovaly volbu nového českého prezidenta.

V celosvětovém měřítku poznamenala evropské dějiny válka v Iráku a rozpornost jednotlivých států k tomuto konfliktu.Důvody válečného střetnutí,at' již byly takové nebo onaké,dodnes nebyly dostatečně potvrzeny. Osudy poválečného vývoje jsou stálým násilím v nedohlednu.

Mimo tyto události se v domově i ve světě odehrálo mnoho jiných skutečností, které se zapsaly do podvědomí lidstva.Přejme si proto,aby následující rok 2004 byl klidnější a spokojenější než ten předcházející.

B.Činnost Obecního zastupitelství a Rady obce.

V této části je třeba vyzdvihnout vše,co se během roku 2003 v obci Bělá pod Pradědem událo:

- již na počátku roku došlo k personální změně ve stavební komisi,kde pro velkou zaneprázdněnost odešel bývalý předseda Erich Knoblich a na jeho místo nastoupil Dušan Holubec.
- protože obec leží v malebném podhorském údolí hlavního hřebene pohoří Jeseníků ,je třeba pro potřeby sportovně-turistického vyžití zajišťovat nové příležitosti.Komise cestovního ruchu předložila návrh na provoz cykloturistických stezek-1.Adolfovice-Horní Doimašov(po komunikacích kolem říčky Bělé)
- 2.Filipovice-chata Slezanka-komunikace severně pod Mariiným pramenem-Venuše,
- 3.Jeseník-Šerák(k Antonio pramen)-Obří skály a zpět do Lipové Lázní
- 4.Farská cesta-Kovářská chata-Rudohoří-Lesní hřbitov
- 5.Restaurant u Cimbury-chata na Šeráku
- 6.Pension u Cimbury- Filipovice-Slezanka-Mariin pramen-Venuše
- 7.Údolí Mlýnského potoka-Obří skály-Lázně Lipová
- 8.Chata na Červenohorském sedle-Javořík-lesní komunikace Terex-Vídelský kříž
- z úst některých subjektů byly zneseny návrhy na možnost výstavby nových lyžařských center Filipovice(pan Pospíšil),Adolfovice-Mlýnky(Stašák).Bršt'-Domašovský kopec(Russwurm)
- v rámci obce byla zřízena Internetová stránka,provoz a vedení provádí Petr Neugebauer
- byly přijaty návrhy na rekonstrukci ZŠ v Adolfovicích,ve výši 6.mil.Kč,stavební práce byly uskutečněny o letních školních prázdninách firmou Kolompar

-bylo přistoupeno k nutným opravám nedávno rekonstruované školní tělocvičny-špatné akustiky,hlučného rezonujícího ústředního topení,vadných nátěrů a zpuchřelé plovoucí podlahy, nutné opravy byly vyčísleny na cca 220.000-320.000,-Kč.

-po uzavření klubu Biograf 33 v roce 2002 se přistoupilo k pronájmu prostor p.Kolaříkovi, který z něj udělal hostinec

-byl vyhlášen konkurs na obsazení místa Správce obecních lesů,místo dosavadního hajného F.Dolanského, byl vybrán hajný Milan Mazánek. z Filipovic,hajný Dolanský zůstává nadále ve službě a bude v přímé podřízenosti nového vedoucího

-pro potřeby obce byl nakoupen nový osobní vůz Škoda-Fabia,starý Škoda –Felicia byl poskytnut jako proti-hodnota

-v rámci MŠ v Adolfovicích bylo jedno nevyužité křídlo budovy pronajato firmě Wagenknecht, která zde provádí výrobu a montování modelů letadel

-za rok 2003 bylo obcí vynaloženo celkem 969.000,-Kč na likvidaci odpadů,příčemž za příjmy od občanů,organizací a firem bylo získáno 703.000,-Kč.Na likvidaci odpadu z popelnic bylo vynaloženo-556.000,-Kč,za tříděný odpad-235.000,-Kč,nebezpečný odpad-95.000,-Kč,objemný odpad-61.000,-Kč a za vývoz kontejneru z hřbitova a školního hřiště-10.000,-Kč.

-byly stanoveny nové ceny půdy z majetku obce,při prodeji zájemcům- při použití na stavební místo-80,-Kč/1m2, na rekreaci-120,-Kč/1m2,na skladku-40,-Kč/1m2,prodej zahrady-40,-Kč/1m2,na výstavbu silnice-48,-Kč/1m2, na otevření lomu-40,-Kč/1m2,za pronájem zemědělské půdy- 0,10Kč/1m2,k rekreačním účelům 1-2,-Kč/1m2.

-ve veřejném konkursu na akci-Veřejné osvětlení-Domašov II, byla vybrána firma Elektrorozvody s.r.o. s finančním ohodnocením 1.200.000,-Kč.

-byly otevřeny pro potřeby veřejnosti tenisové kurty,ležící v areálu u obecního fotbalového hřiště a stanoveny poplatky za jejich používání-pro děti-20,-Kč/1hod,pro dospělé-50,-Kč/1hod.

-byla zahájena dostavba Miniareálu sportovních her v Horním Domašově,za uctihodnou částku 21.mil.Kč. Realizaci dostavby provádí přerovská firma Relax s.r.o.,pro kterou zednické a tesařské práce vykonává obecní firma Stavpur s.r.o.Relax zajistí dovybavení objektu zařízením a současně se stane i pronájemcem na 5let.,Celková hodnota po dokončení se vyšplhá na 24.mil.Kč.

-na konci roku byla přijata Obecní závazná vyhláška č.1./2003 –O veřejných poplatcích občanů obce Bělá pod Pradědem-stanovující-1.poplatky ze psů

Poplatek za 1 psa je stanoven na 150,-Kč,za dalšího je dán 300,-Kč,platba je konaná u psů od stáří od 3.měsíců.Osvobození od poplatků jsou psi slepečtí,psi ve výcviku a v rámci útulku

2.lázeňský poplatek

Poplatek je stanoven 8,-Kč ,osvobozeny od platby jsou osoby nezletilé,zdravotně postižené

3.poplatek z užívání veřejného prostranství

Poplatek je stanoven na 2,-Kč/1m2-pokud je použití prostranství předem oznámeno na Obecním úřadě a 10,-Kč/1m2,pokud je použití neoznámeno a dostatečně zjištěno

4.poplatek ze vstupného

Poplatek je stanoven ve výši 10% ceny vstupenky,osvobozeny od platby je TJ,Dobrovolný spolek hasičů a SRPŠ při Zákl.škole

5.poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek je stanoven 2,-Kč za lůžko

6.poplatek za používání hracího automatu

Poplatek je stanoven ve výši 5.000,-Kč za 3.měsíce provozu

-byly provedeny přípravné práce na rekonstrukci hlavní silnice I/44 Jeseník-Šumperk,v prostoru Červenohorského sedla,problematika výstavby tunelu pod ČS je zatím v nedohlednu,i když jeho realizace byla již ministerstvem pro místní rozvoj odsouhlasena.

C.Činnost obecních komisí

Stejně,jako v předcházejícím roce 2002,pracovaly v rámci Obecního zastupitelství obce Bělá pod Pradědem následující komise-sociální,životního prostředí,stavební,majetkoprávní,kontrolní,cestovního ruchu a kulturní,sportovní a školská.Nejvýznamnější změnou byl odchod dlouhodobého předsedy komise stavební-Ericha Knoblich a nástup Dušana Holubce na jeho funkci.Na post předsedy komise kulturní nastoupil Jan Ražnok a Jiří Horčíčka v komisi majetkoprávní.

- Komise sociální-byla zaměřena na řešení věcí sociální povahy,pomoci klubu důchodců a spolupráci ZŠ v Adolfovicích
- Komise životního prostředí-řešila odstraňování invazních rostlin,převážně křídlatky japonské kolem hlavní silnice a řeky Bělé,úklid odpadků a jeho separaci,jakož i kácení náletů a přestárých stromů.
- Komise stavební-dohlížela nad územním plánováním,nad vydáváním stavebních povolení drobných staveb, jakož i dohledu nad výstavbou objektů.
- Komise cestovního ruchu-řešila problematiku turismu a rekreace v rámci obce,výstavbu a obnovování turistických a cykloturistických tras,jakož i přípravy k plánování lyžařských areálů.Pro potřeby obce,jakož i ubytovatelů,byly vydány pohlednice s motivy obce.
- Komise majetkoprávní-byla zaměřena nad odprodejem pozemků a nemovitostí z majetku obce.
- Kontrolní-dohlížela nad činností ostatních komisí,jakož i práci Obecního zastupitelství a Rady obce.
- Komise kulturní,sportovní a školská-jako v jiných letech dosahovala nejvyšší činnosti, která byla zaměřena na kulturní akce v obci,sportovní činnost,odstranění dlouhé chvíle,jakož i realizaci akcí pro děti a mládež.Z nejvýznamnějších akcí je třeba vzpomenout na lednový lyžařský závod v běhu na běžkách,březnový turnaj ve volejbale,šachové zápolení,jakož i dubnový 4.ročník turnaje ve stolním tenise.Společně se Spolkem dobrovolných hasičů se uskutečnila akce pro školní děti a mládež-Den dětí a Kácení máje.Počasí se vydařilo a děti byli velmi spokojeni.Pro širokou veřejnost byla připravena akce,spojená s prohlídkou obecních i církevních kronik,zapůjčených ze Státního archivu v Jeseníku.Na ukončení školního roku bylo uskutečněno vítání prázdnin.Pro zájemce z řad občanů bylo možno se zapojit do internetových stránek obce Bělá pod Pradědem. Pro aktivně působící Klub důchodců bylo uskutečněno několik akcí,mezi kterými kralovala návštěva olomoucké Flóry,spojena s prohlídkou a degustací tvarůžek v Lošticích.Během prázdnin a po prázdninách byl uskutečněn turnaj ve stolním tenise,volejbale a nohejbale.. Nejvýznamnější akcí bylo přivítání 17 malých občanů na obecním úřadě.Počet občanů se takto zvýšil na konečných 1.844.obyvateľ.

D.Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii.

Ve dnech 13.-14.června 2003 proběhlo v rámci celé České republiky veřejné referendum o přistoupení naší republiky do Evropské unie.Pro občany obce Bělá pod Pradědem byly otevřeny 3 veřejné místnosti, a to v Adolfovicích,v dnešní budově Klubu důchodců,v Dolním Domašově v budově Obecního úřadu a v Horním Domašově,v rekreačním středisku Povodí Odry Každý volič obdržel hlasovací lístek,na kterém Vyjádřil svůj kladný,nebo záporný hlas.V rámci obce Bělá pod Pradědem byly výsledky následující-kladně se vyjádřilo 79,05%,negativně 20,95%.Účast na referendu byla 53,19%.V rámci bývalého okresu Jeseník dosáhla Česká Ves nejvyššího pozitivu-79,34, nejnižšího Bílá Voda s 66,96%.Nejvyšší účast byla v Lipové Lázních s 56,61% a nejnižší ve Skorošicích-45,95%,V rámci Olomouckého kraje řeklo „ano“77,3% a „ne“- 22,7%,při účasti 55,2% voličů.

Posoudíme-li přístup k referendu u lidí podle stáří

Věková skupina	18-29let-78% „ano“ a 22% „ne“
	30-44let-75% „ano“ a 25% „ne“
	49-55let-77% „ano“ a 23% „ne“
	nad 60 let-79% „ano“ a 21% „ne“

Podle politických stran	ODS -86% ano (14%-ne)
	US-DEU-92% ano(8% ne)
	KRÚ-ČSL-84% ano(16% ne)
	ČSSD-82% ano(18% ne)
	KSČM-37% ano(63% ne)
	Ostatní -71% ano(29% ne)

Podle vzdělání	základní -73% ano(27% ne)
	vyučení-73% ano(27% ne)
	s maturitou- 79% ano(21% ne)
	vysokoškoláci- 82% ano(18% ne)

Rozdělení na venkov a město	venkov- 78% ano(22% ne)
	město – 75% ano(25% ne)

Podle zaměstnání	nezaměstnaní -65% ano (35% ne)
	zaměstnanci -77% ano(23% ne)
	důchodci -78% ano(22% ne)

	v domácnosti	- 75% ano(25% ne)	
	studenti	-84% ano(16% ne)	
	podnikatelé	-79% ano(21% ne)	
	ostatní	-74% ano(26% ne)	
Poměr muži a ženy	muži	-77% ano(23% ne)	
	ženy	-78% ano(22% ne)	
Podle vstupujících států do Unie			
	Slovensko	+92,4%(-7,6%)	účast 52,15%
	Litva	+89,9%(-10,1%)	63,5%
	Slovinsko	+89,61%(-10,39%)	69,29%
	Maďarsko	+83,8%(-16,2%)	45,56%
	Polsko	+77,45%(22,55%)	58,85%
	ČR	+ 77,33%(-22,67%)	55,21%
	Malta	+53,65%(-46,35%)	91,0%

E.Finanční rozpočet obce.

Finanční rozpočet obce Bělá pod Pradědem na rok 2004, byl stanoven ve výši 17,8.mil Kč.Za rok 2003 bylo prohospodařeno celkem 45,887.mil Kč,kdy nejvyšší položka byla investována na dostavbu Mini-areálu sportovních her v Horním Domašově.Nezanedbatelná položka byla též investována na rekonstrukci místní základní školy,tělocvičny a stravovny,před vstupem ČSR k 1.5.2004 do Evropské unie.

F.120.let od postavení školní budovy v Bělé pod Pradědem.

Obec Bělá pod Pradědem,taková jakou ji dnes známe,vznikla dne 16.června 1964, spojením vedle sebe ležících osad Adolfovic,Dolního a Horního Domašova,Waldenburgu a Filipovic..Jejich vznik je vázán na osidlování údolí podhorské dravé říčky Bělé a okolních přítoků.První zmínky o Adolfovicích a o Domašově pocházejí z daňových knih Liber Fundationis z roku 1284,kde jsou uvedeny mezi několika desítkami obcí Niského distriktu.O Adolfovicích se však průběžně dovídáme i pozdější,kdežto osada Domašov je uváděna až do roku 1550, jako pustá,neobydlená.S postupující kolonizací,rozvojem zemědělství a pastevectví se lidské přibýtky posunovaly údolím směrem na jih.Roku 1550 je uváděno v Dolním Domašově 43 hospodářství o výměře 40 lánů půdy v prostoru katastru Farského,Domašovského kopce a Kamence.S přílivem nových osídlenců a se vzrůstající spotřebou dřeva, se obec stále rozšiřovala.Místní část Horní Domašov neboli Horní Ves,vznikla kolem 30.leté války(1618-48),kolonie Waldenburg (podle vřatislavského biskupa Josefa Christiana z Hohenlohe-Waldenburgu) roku 1798 a Filipovice (podle biskupa Filipa Gottharda Schafgotsche) 1772 až 78.Hlavní plodinou ,pěstovanou na málo úrodných polích byl ječmen,oves,brambory a len.Ve značné míře bylo získáváno i dřevo,lesní plody a krmivo pro dobytek.V okolních lesích bylo hledáno po drahých kovech,železu a křesťálu.Místní obyvatelstvo rozvíjelo zemědělství,plátenictví a jiná řemesla, která sloužila jako hlavní zdroje obživy.Důležitou úlohu hrála i vzdělanost, která otevírala dveře do světa.Základním předpokladem byla gramotnost,schopnost poznávat abecedu,číst ,psát a počítat. Ve středověku byla veškerá vzdělanost vázaná na existující katolickou církev a kláštery, které ji řídily.Postupem doby byla již snaha o přenesení těchto atributů na nejširší masy obyvatelstva.Ve městech vznikaly školy,ve velkoměstech university.Na vesnice pronikalo vzdělávání osob velmi pomalu.Školy vznikaly jen u kostelů a obecních far,které se stávaly jejími patrony i donátory.To samé bylo spojeno se vznikem školy v naší obci..I když osady Adolfovice a Dolní Domašov byly správně odděleny od sebe,vznikl kostel,fara a později i škola společně pro obě.Katolická církev hrála vždy důležitou roli ve vzdělávacím procesu.Do doby než byl postaven obecní kostel,byla vzdělanost řízena z jesenické farnosti,kam zdejší lidé a jejich potomci docházeli.To se též týkalo správního,ale i duchovního života obou obcí..Přelomem se stal rok 1726.,kdy při tragické nehodě ,při lovu na jelena, byl smrtelně postřelen jeden náhončí, tento nemohl být knězem vstřícně zaopatřen a zemřel.Nejbližší fara se nacházela ve Frývaldově,a cesta na místo rozhršení, byla velmi zdoluhavá.Na základě této tragické události požádali zástupci adolfovického a dolnodomašovského šoltéství(radnice),jesenické farnosti a panství,za přímé přímluvy kanovníka a preláta Karla Maxmiliána Fragsteina z Nimsdorfu,účastníka nehody,Vřatislavské arcibiskupství,o možnost založit vlastní farnost,obsazenou knězem..Po zvážení takto vznesené žádosti,souhlasila biskupská kapitula, a její vedoucí biskup František Ludvík,s možností založit společnou farnost pro obce Adolfovice a Dolní Domašov.Proto na podzim roku 1726 byla samostatná farnost založena a prvním administrátorem se stal Jan Antonín Schmied..Tímto okamžikem nemuseli již zdejší farníci docházet do vzdá-

leného městečka Frývaldov..K občasným bohoslužbám byla dříve i používána polorozpadlá dřevěná kaple, ležící u adolfovického hřbitova(dnešní místo Památníku padlým vojákům z I.světové války).S žádostí o založení farnosti byla podána i žádost o možnost stavby vlastního kostela.Po zvážení byla stavba odsouhlasena.Na konci roku 1726 byly vykopány základy nového honosného farního kostela, který byl pojmenován podle Apoštola sv.Tomáše, patrona obce.Dne 19.srpna 1729 byla vyzvednuta makovice a kříž na kostelní věž a dne 8.listopadu 1730, byl chrám slavnostně vysvěcen.Plány kostela vytvořil nisský jezuita Křištof Tausch, stavbu provedl zednický mistr Felix Antonín Hammerschmied, tesař Franz Ursprung a kameník Karel Schleimm.Donátorem neboli mecenášem stavby kostela, nejskvostnějšího díla pozdního nisského baroka. na Jesenicku , byl již výše zmíněný kanovník Fragstein, který daroval na stavbu celkem 600 Zlatých a část vybavení interiéru kostela, naproti tomu biskup František Ludvík zase dřevo a stavební kámen.Cena nového kostela byla vyčíslena na 4.622 Zlatých a 30 Krejcarů. Součástí kostela byl i tzv.,Fragsteinův zvon, který i přes nepřízeň doby, se zachoval dodnes.Pochází ze zvonařské dílny vatislavského mistra Jana Jakuba Krumperta a byl odlit roku 1728.Vedle kostela se nachází i hřbitov, založený 1730 a nedaleká fara s hospodářskými budovami z roku 1766.Pozemek na výstavbu kostela byl nalezen na hranici obou obcí tak, aby obyvatelé nemuseli tak daleko chodit.Se založením farnosti, postavením kostela a fary, bylo možno vyřešit i trvalý problém se stavbou obecní školy..

První pokusy o vyučování negramotných dětí byly realizovány v různých usedlostech, stodolách, jako učitelé sloužili lidé, znalí čtení a psaní.Teprve po roce 1726 byla postavena tzv.“Stará škola”, přilepená k jižní straně obecního hřbitova.Jednalo se o dřevěnou budovu o 3 místnostech, využívané jako učebny a bytu pro učitele.Stavba sloužila obecním účelům až do roku 1888, kdy byla prodána novému majiteli, kterým se stal Hermann Hoffmann, pekař a cukrář.Tímto datem dostala novější název-„Cukrárna“.Prvním vyučujícím učitelem byl jmenován Antonín František Kapper z Adolfovic, který nejen kantořil, ale i sloužil jako písař, matrikář, varhaník, dirigent a zpěvák na kůru. Za svoji bohubilou činnost byl odměňován nejen farářem, ale i obecními sedláky a nádeníky.O vánocích místo koledy dostával výslužku ve výši 8 Zl., o velikonocích-1 Zl. a 10 krejcarů., Každý sedlák mu daroval jeden snop ječmene, tzv bouřkový a ostatní osadníci 1 pecen chleba měsíčně.Kdo nemohl zaplatit chlebem, platil penězi ve výši 1 Zl. a 57.krejcarů.Jako zaměstnanec fary a kostela dostával i část štolových poplatků (za placené církevní obřady) ze křtů, pohřbů a svateb.Každý žák mu musel donést týdně 1 groš.Vyučovalo se denně od 6.00-9.00 a 12.00-15.00 hodin, po celý rok v létě i zimě, ale část žáků pro velkou vzdálenost nebo povinnost vypo- máhat doma na hospodářství., nedocházela a po některé dny učebna zela prázdnotou..Vyučovalo se celkem 100-150 žáků.Základem vyučování bylo psaní, čtení a počítání, jakož i všeobecné náboženství.Druhým učitelem se stal Friedrich Ferdinand Hoffmann (1742) a po jeho smrti, dne 12.června 1797, jeho syn Christof Hoffmann..Tento byl v obci velmi oblíben a za svou činnost také odměněn- Zlatou služební medailí Františka Josefa I. (1824).Ve funkci obecního kantora vydržel po celých 58 let.Protože v obci přibývalo stále více dětí, a na jejich výuku už sám nestačil, byl mu přidělen pomocník..Za faráře Dittricha (1824), byla už nedostačující dřevěná budova stržena a nahrazena zděnou, s malým chlévem a zahradou.Tato byla využita až do roku 1888, kdy byla pro nepotřebnost, odprodána..Získané finance byly použity na rekonstrukci nové školy.

Na základě nového Říšského školského zákona, vydaného 14.května 1869, který nařizoval povinnou školní docházku dětí do školy a řízenou výuku náboženství, pod církevním , ale i obecním dohledem.Pro stále vzrůstající počet nových , školou povinných dětí bylo na podzim roku 1883 přistoupeno k výstavbě tzv.Nové školy, stojící na hranici obou obcí..Stará, doposud využívaná škola již k tomuto účelu nedostačovala.Za dalších 5 let počet dětí vzrostl natolik, že i Nová škola kapacitně nedostačovala a byla nekvalitně vybavena, rozhodla se školská rada roku 1888 za vizitace faráře Robela, přistoupit k dostavbě a rekonstrukci stávajícího objektu.Tato byla dostavěna do přibližné podoby, jak vypadá asi dnes.Nejdříve sloužila jako 7-třídní, od roku 1918-jako 8-třídní a po roce 1945 i 9-třídní.Do školy docházelo přibližně asi 350-500 dětí.

Protože obyvatelé Horního Domašova neměli svoji vlastní farnost, byli správně , ale i církevně , přiděleni k dolno-domašovské farnosti.Neustále apelovali přes obecní zástupce a církevní radu u vatislavského biskupa Josefa Kristiána z Hohenlohe, o možnosti založit si vlastní farnost a případně i vystavit kostel či kapli.Po prozkoumání žádosti bylo roku 1796 přistoupeno k založení hornodomašovské farnosti s výstavbou kostela sv.Jana Křtitele.Obyvatelé blízko ležících kolonií Filipovice(založené 1796) a Waldenburg(1772-77) byli přifařeny k ní. Kostel byl za 26 měsíců postaven a dne 15.září 1789 slavnostně vysvěcen.O rok později byla přistavěna ještě fara a neveliký hřbitov.Většina finančních prostředků na stavbu byla získána dary obecních mecenášů.Prvním farářem se stal Josef Gottwald z Adolfovic.Protože děti hornodomašovských domkařů museli docházet do obecní školy v Dolním Domašově, žádali farnost o možnost založit si vlastní školu. Docházka, hlavně v zimním období byla velmi namáhavá a zdoluhavá.Proto se hornodomašovská farní rada usnesla roku 1793 založit prozatímní 3-třídní školu v domku čp.78. O několik let později, za faráře Josefa Adama byla přenesena do domku čp.331, stojícím pod dnešní farou.Prvním učitelem se stal Josef Parg a pomocníkem František Metzner.Učitel byl

placen z obecního fondu a podpor místních sedláků a bohatších chalupníků. Protože škola již potřebám výuky nedostačovala, rozhodla se farnost roku 1855 postavit novou zděnou školu. Tato byla umístěna severně od kostela sv. Jana Křtitele a nesla čp. 367. Dnes je v něm umístěn Pension pro seniory a mladé rodiny. Náklady ve výši 7.547 florintů byly hrazeny ze zdrojů obce, prodeje staré školy a daru biskupa Melchiora von Diepenbrocka. Pozemek byl odkoupen obcí od kramáře Ernsta Plischkeho. Výstavbu řídil radní Anastasius Plischke a sedlák Ernst Axmann. Součástí školy byla učebna, místnost pro přípravu jídla, byt pro učitele a pomocníka. Škola byla vždy 3-třídní, teprve po osvobození v roce 1945, byla povýšena na 5-třídku. Mezi nejznámější a nejoblíbenější učitele zdejší školy patřil dlouholetý řídící Alfred Ospald a Wilhelm Guenschel, učitel němčiny, kterému obecní radní po jeho smrti (13. července 1931), nechali odhalit pamětní tabuli, která byla po osvobození před čs. dosídlení ukryta..

Do zdejší školy docházeli nejen děti z Horního Domašova, ale i z Filipovic, kde nikdy žádná škola nebyla zřízena a po určitou dobu i děti z kolonie Waldenburg-Bělá. Roku 1845 došlo i zde k založení malé místní školy, postavené na pozemku pod hostincem Weisser—Herzig. Vyučování bylo zahájeno dne 17. září 1846, a vedl jej učitel František Theimer. Protože se jednalo o velmi malou školu, byly mladší ročníky vyučovány ráno a starší odpoledne. Budova se skládala z učebny, WC a malého bytu pro učitele. Součástí byla i kůlna na dřevo, která se stala osudná celé škole. Po roce 1945 byla škola obsazena lesními brigádníky, kteří ji využívali k přenocování. Protože zimy byly velmi chladné, muselo se důkladně topit. Někdo nechtěně vysypal ještě žhavý popel ke kůlně, která se od něj vzňala a shořela i se školou. do základů.

Vraťme se ale opět do dolnodomašovské školy a přibližme si denní koloběh v 30. letech 20. století.

Před školou bylo široké prostranství, na kterém se každý den i v sobotu, za jakéhokoliv počasí, shromažďovali děti, chlapci i dívky zvlášť, domašovští nalevo a adolfovičtí vpravo. Po zkontrolování počtů a jmen se chodilo do tříd zásadně ve dvojstupech. Takto chodila i dívka domů ze školy, ne jak dnes, jak se komu zachce. Při tomto byli dívka kontrolována učitelem, za jakýkoliv přestupek byli trestáni a ponecháváni po škole. Žáci měli přísný zákaz volně se toulat po chodbách, to platilo i o přestávkách. V každé třídě byla v čele tabule, učitelská katedra (stůl), stůl na lavor s vodou a houbu. Na zdi visel portrét presidenta T. G. Masaryka či později Eduarda Beneše. Žáci seděli v dřevěných spojených lavicích, na každé stál kalamář s inkoustem. Zásadně se psalo pery, v době postarší jen olůvkem, či křídou, na břídicové tabulce. Proto, tužku a případně pastelky si nosili v dřevěném pouzderku-penálu. Učebnice byly dětem propůjčovány ze školy, každé poškození musel žák zaplatit. Sešity a věci-barvy, štetce, gumy a jiné si, každý musel koupit. Psaní a počítání se konalo na přiložených břídicových tabulkách. V zimním období se ve třídách topilo a to od 5.00-10.00 hod, zásadně vždy topil školník. O přestávkách byl zákaz volného potulování po chodbách, pokud se někde šlo, vždy ve dvojstupech. V každé třídě se vyučovalo kolem 50 žáků. Tělesná výchova se v období jara-podzimu odehrávala převážně na školním hřišti, přes zimu žáci docházeli do obecního sálu v restauraci Rudolf (Lama). Na hřišti byly instalovány bradla, žebříky, lavice a jiné potřebné nástroje. Velký důraz byl dáván na důkladný výcvik domácích prací-vaření, šití, pečení a pletení. K tomuto účelu byla prakticky zařízena škola a přilehlá stodola. Okolo školy byla prostorná zeleninová a ovocná zahrada, každá třída měla určenou část a o tu se pilně starala. Výpěstky sloužily nejen pro školní potřeby, pro děti, ale i na obdarovávání nejchudších občanů v době předvánočních koled. Hlavní roli ve výuce žáků hrálo náboženství, které vyučoval obecní farář František Schreiber, známý prosazováním osobních trestů a napomínáním. Nejběžnějším trestem bylo tahání za uši, pohlavek, bití rákoskou, klečení na hrachu či hrození peklem a čerty. Každá třída měla týdně povinné 4 hodiny, zakončené velmi podrobnou zkouškou. Během školní docházky se vždy 3. třída účastnila Svaté zpovědi a přijímání. Běžná denní bohoslužba začínala kolem 6.30 hod a žáci se jí museli povinně účastnit. O vánocích byla konána sbírka a dary byly věnované nejchudším lidem, nemocným a bez práce. I když farář byl velmi přísný, byl mezi dětmi a učiteli oblíben.

Každoročně se 2x konala návštěva zubního a praktického lékaře ve škole, každý žák obdržel zdarma kartáček na zuby a pastu. Většina žáků byla vedena ve školních spolecích a kroužcích-pěveckém, recitačním, cvičitelském, či církevním. Nejoblíbenější však byly vždy pravidelné výlety do okolí, láska k přírodě a domovinu byla velmi podporována. Učitel přírodopisu Uwíra, společně s farářem Schweidlerem a s pomocí místních občanů, jakož i školy a dětí, založili v adolfovickém hostinci Rudolf-obecní vlastivědné museum (1932), kde byly vystaveny nejvýznamnější obecní doklady, jakož i skvosty bohaté přírody. Mezi nimi vévodily i předměty získané z laického archeologického výzkumu adolfovické tvrze, provedené na konci 30. let. 20. stol. -šipky ke kuším, podkovy, zámky, klíče, kosti a keramika. Učitelé vyučovali svoje typické předměty, častokrát ale museli suplovat i jiné, když některý z kolegů byl nemocen. Každý musel umět hraní na hudební nástroj, nejčastěji na housle a zpívat podle not. Na významné svátky se konala slavnostní vystoupení, ukončená českou státní hymnou, i když většina ji nerozuměla. Čeština se ve škole neučila. Povinnost znát český jazyk byla dána až na školách vyššího stupně.

Pro učitele byl v obci rezervován dům čp.400,majitele Adolfa Bauma,kde byly učitelské byty.Ředitelem školy byl Hubert Schreiber,zástupcem farář František Schreiber,jednotliví učitelé-Bittmann,Gebauer, manželé Beret- rovi,Uwira,Hrabetz a školník-Joschinek.Během válečných let muži povinně odcházeli na frontu,jejich post zastá- valy ženy.Častým návštěvníkem pravidelných vyučování byl i okresní školní inspektor-Otto Woldan.

Po skončení základní obecné školy děti odcházely do zaměstnání,nebo navštěvovaly vyšší školy ve Frývaldově a jeho okolí.

Po osvobození pohraničí Rudou armádou v květnu 1945,se situace velmi změnila.Během noci ztratila zdejší německá menšina nejen moc,ale i správu,svébytnost i osobní práva.To se projevilo i v řízení veřejnoprávních orgánů.Na bývalé posty Němců nastoupili opět Češi,kteří nastolili nový pořádek.Na základě,velmi dlouho pro- klamovaných zákonů,tzv.Benešových dekretů,byla v nové obnovené republice,nastolena právní moc vládnoucí třídy.Německá menšina byla na podkladě Košického vládního programu a Postupimské dohody z května 1945, a výroku, tzv.Kolektivní viny-předurčena k nutnému vysídlení do ruské a americké zóny Německa..Za kolaboraci, příslušnost k politické straně SdP,či NSDAP,vojenské organizaci SS,SA či HJ,bylo mnoho Němců,jakož i jiných národností,odsouzeno k těžkým trestům .Všichni muži,ale i ženy,byli prověřováni ze státní nebezpečnosti vůči čs.republice a využívání k pracovnímu nasazení pro poválečné potřeby. V průběhu roku 1946 byla větší část německých občanů vysídlena.Jen na Frývaldovsku se jednalo o 46.652 Němců,z celkového množství 57.008 (podle počtů vydaných potravinových lístků na začátku ledna 1946)..Zbytek byl ponechán ,coby nezbytná pracovní základna a předurčen k postupnému počestění.

Na místa odsunutých Němců začaly proudit první houfy dosídlenců z vnitrozemí-Vyškovska,Vsetínska,Valašska, ale i Podkarpatské Rusi.Jednalo se většinou o kovozemědělce,kteří sem nepřicházeli jen s dobrými úmysly.Něk- teří,tzv.zlatokopové,brali pohraničí jen jako zdroj možného obohacení.Ostatní se však velmi rychle zabýdli a přizpůsobili zdejším tvrdým podhorským podmínkám.K tomu jim samozřejmě posloužil i zůstatkový majetek a půda.,odebraný vysídleným Němcům. S dosídlenci přicházeli do pohraničí i jejich děti,pro které byla opět otev- řena zdejší škola.K nim bylo přifařeno i těch několik zbylých německých dětí.

Dne 14.12.1945 byla pro prvních 33 žáků,několika národností,otevřena zdejší škola.Prvním učitelem a součas- ně i ředitelem se stal Ladislav Ševčík,původem ze Sloupu u Macochy.který přišel do D.Domašova v listopadu 1945.Byl ubytován ve zdejší škole Počet žáků se ke konci roku 1945 zvýšil na 74,proto musela být i v Horním Domašově,otevřena obecní škola-(25.února 1946)Vyučujícím se stal učitel Zdeněk Heger,původem z Velké Bystřice u Lipníku na Moravě.Obecní škola.v Bělé-Waldenburg,prozatím sloužila jako ubytovací zařízení pro brigádníky v lese.Tito způsobili její vyhoření .Žhavý popel zapálil s ní sousedící kůlnu na dřevo a oba objekty byly během několika minut zničeny.Nová škola již zakládaná nebyla a žáci docházeli do Horního Domašova.. Nový školní rok byl zahájen dne 2.9.1946 pro 100 dětí,které kromě učitele Ševčíka ,Hegera,plnícím i povinnosti v H.Domašově,pomáhala zajišťovat i nová síla-Běla Jerieová,pocházejí z Kroměříže Vyučovalo se ve 3.ročnících. Děti kromě školních povinností,měli za nutnost pomáhat místním zemědělcům ,převážně při sběru mandelinky bramborové, která začala páchat velkých škod.Na pomoc škole byla založena školská rada,které předsedal zámečník František Trávníček.Jeho členy byly obchodník František Tomeček,pensista Josef Šafář,prodejce mléka Jaroslav Smékal, a další pensista Josef Maceček.Byly obnoveny i tradice školních plesů a bálů,ten první,v únoru 1947 vynesl celkem 4.320,-Kč,za které bylo nakoupeno dětské maňáskové divadlo a školní rozhlas.Výuka probíhala bez problému,jen občas se projevila neúčast některých žáků,nucených pracovat doma na záhumen- cích.S tímto problémem bylo třeba rychle skončit,proto byla přizvána i policie,donutit rodiče posílat děti pravidelně do školy.Dalším problémem byl i výskyt častých parazitárních onemocnění,jako byli vši, svrab a blechy.V následujícím roce chodilo do školy již 115 dětí(101 Čechů,10 Slováků,2 Němci a 2 Poláci),které kromě výše jmenovaných,vyučoval ještě nový učitel Jan Sapara,katechetka Konrádová a pomocnice na ruční práce Číhalová,které sem dojížděly z nedalekého Frývaldova.Výuka se již konala ve 4.ročnících .Během měsíce listo- padu se stav povýšil o 14 dětí rumunských a slovenských reemigrantů,kteří se do obce nastěhovali.Špatné hygienické návyky způsobily výskyt infekčních onemocnění-žloutenky, černého kašle a dokonce i TBC.Byla nařízená karanténa a při ní bylo zjištěno celkem 18 reagentů.Novým předsedou školské rady se stal stolař Alois Julina.,který sehnal škole podporu ve výši 14..000,-Kč,za které bylo dohodnuto vařit dětem přesnídávky,polévky a kravské mléko.Nový školní rok 1948 byl poznamenán nejen politickými změnami,nástupem strany KSČ k moci, řízené předsedou vlády,Klementem Gottwaldem,ale i ve vlastním učitelském sboru. Ředitelem školy byl doposud nestraník Ladislav Ševčík,kantor Sapara byl přemístěn do Nové Vsi u Písečné,Heger odešel do důchodu a Jerieová na místo ředitelky školy v H.Domašově.Novou posilou se stal učitel Karel Hruška,Milada Valová a Zdenka Jeníková Vyučovalo se již 160 žáků.V průběhu roku byla ve škole provedena vakcinace proti TBC, léčivo věnoval českým dětem dánský Červený kříž.O rok později byl nestraník Ševčík nahrazen straníkem Františkem Šimákem,původně učitelem v Písečné,kantorka Jeníková odchází na Bruntálsko a místo ní nastoupil

Arnošt Bolf, ze školy v H.Domašově. Ustupovalo se od výuky náboženství, konaného místním farářem Františkem Krolem. Naopak došlo k zavedení komunistických výročí a svátků-VŘSR, narození Lenina, generalisima Stalina, Gottwalda, Wolkera a Fučíka, jakož i oslav Slov.národ.povstávání, Rudé armády či výročí dukelské operace. Ve škole bylo vyučováno jen 156 žáků, protože část dosídlenců nesnesla těžkosti zdejšího klimatu a odtáhla jinam, hledat snadnější obživu. Ve škole se naplno rozjela činnost školní knihovny, doplněné moderními, agitačními svazky socialistického realismu. Následujícího roku opět došlo k výměně kantorů zdejší školy, odešel učitel Hruška a Bolf, na jejich místa přišla kantorka Věra Havlenová ze školy v H.Domašově, Danuše Tomaňová, později provdaná Maršálková. Původem z Kotojed u Kroměříže a František Janoš, který krátce nato odešel do zaslouženého důchodu. Místo obecního faráře Krola zastoupil nový-František Kaluža (1.10.1950). O měsíc dříve (20.9.1950) byl školou domluven patronát z místním podnikem Moravskoslezské dřevařské závody, ale pro špatné hospodaření podniku, velmi rychle zanikl. Tohoto roku bylo vyučováno 162 žáků. Poprvé po skončení II.světové války byla provedena preventivní kontrola chrupu dětí, za dětmi dojížděla pojízdná zubní ordinace. S pokrokovým prosazováním socialistického učení do školství, byl brán i zřetel na přípravu nových odchovanců pro důležitá odvětví národního hospodářství-hornictví, hutnictví a těžký průmysl. Prvním zástupcem se stal, budoucí hornický učeň, Jan Furiš. Protože byl kladen i důraz na výchovu vzdělaných osobností, byla provedena příprava ve zdejší škole, na zahájení výuky v rámci střední školy. Nejbližší provozní střední škola ve Frývaldově, tuto potřebu nemohla dostatečně zajistit a proto bylo rozhodnuto, rozmístit do větších a nejlidnatějších obcí pobočky a tuto funkci tímto zajistit. Během dalšího roku 1951-52 se v učitelském sboru opět objevily nové tváře- kantorka Drahomíra Buchtová, původem z Brna a Danuše Seidlová ze Zlatých Hor. Náboženství bylo vyučováno jen u dětí, jejichž rodičové tuto výuku požadovali, ostatní se jí neúčastnili. Školou byla zajišťováno vyučování 152 žáků v 5.třídách. Podle vzoru ruských pionýrů byla ve škole založena podobná organizace, povinností chovanců byla kromě účasti na veřejných oslavách, i pomoc zemědělcům ve Státním statku Adolfovice a Domašov. Novým předsedou školské rady, se stal soustružník Antonín Kružík. V novém školním roce 1952-53 byly otevřeny 2 učebny z plánovaných 3-(pro malý počet žáků) pro potřeby střední školy a započala výuka nových vzdělaných kádřů. Ředitelem se stal Jaroslav Petroš, učitel Jaroslav Dohnal a Miroslav Paroulek, původem ze Světlé u Boskovic. Obecní školu po odchodu kantorky Havlenové, Zábranové a Buchtové, doplnili učitelé-Ludmila Dražilová, původem z Volyně, SSSR, Helena Langová z Haliče, Polsko a Ludvík Faltýnek z Loštic. Během roku nastoupil i František Novotný, původem z Moravských Budějovic, budoucí nejvýznamnější osobnost školy. Bylo vyučováno celkem 146 žáků obecné školy, v 5 třídách a 91 chovanců střední školy ve 2 učebnách. Na základě nového školského zákona byla zdejší obecní škola přejmenována na Základní osmiletou školu.-(1954). Zahájení výuky nově koncipované školy proběhlo za účasti tajemníka ÚV KSČ ve Frývaldově p.Vítka, starosty obce-Trávníčka, školské rady-Kružíka a patronátního závodu-p.Švanderlíka. Stávající učitelský sbor opustil kantor Novotný, který odešel na funkci ředitele obecní školy v Horním Domašově. Učitelský sbor doplnilo několik nových tváří-kantorka Alena Jermářová, provdaná Rusovová, Stanislava Richterová, Marie Suchomelová a Zora Kubínková. Složení jednotlivých tříd bylo následující-I.-Dražilová a Richterová, II.-Langová, III-Rusovová, IV-Hruška a Faltýnek, V-Šimák, VI-Paroulek, VII-Suchomelová, VIII-Kubínková. Ve škole byla založena nová místní organizace KSČ, předsedkyní se stala Z.Kubínková. Pionýrská skupina se skládala z 36 aktivně pracujících žáků. Na střední škole maturovalo prvních 18 absolventů. Negativem života ve škole byl výskyt epidemie žloutenky, černého kašle a zápalu plic. Takto bylo postiženo 20% osazenstva školy. V průběhu následujícího roku 1954-55 bylo již vyučováno 268 žáků v 9.třídách, pro velký počet prvňáčků byly otevřeny 2 třídy. Z učitelského sboru odešla kantorka Kubínková a Richterová na Olomoucko, Dražilová odešla ze školství a učitel Šimák do rodného Blanenska. Novými se stala Emilie Pelajová, Sylvie Kozáčková, Růžena Hříbková, původem z Liptálu (Vsetín), provdaná Navrátilová a František Veselý. K úklidu školy byla přijata uklízečka Hildegard Beckeová. Během roku bylo započato z výcvikem na I.Celostátní spartakiádu v Praze, kde se v roce 1955 zúčastnilo celkem 21 cvičenců, které odborně řídil kantor Dohnal. Školní organizace Pionýra se aktivně zapojila do soutěže s časopisem Pionýrské noviny, kde se umístili na jednom z předních míst a získali za odměnu Pionýrskou trubku a bubínek. Ke konci roku zanikl i statut střední školy, prázdné učebny byly využity na školní kabinety a malou dílnu..

V novém školním roce 1955-56 se ke dni 1.9.1955 stal novým ředitelem Miroslav Paroulek. Učitelský sbor znamenal opět nových změn, odešla kantorka Pelajová, Rusovová, učitel Dohnal a Hruška, nastoupil Jindřich Jermář, Laura Víchová a Běla Jerieová-Uhrová. Bylo vyučováno celkem 246 žáků v 9.třídách. Vedení školy uzavřelo nový patronát z Lisovnou nových hmot(dnes Jesan a.s.), který zakoupil pionýrské organizaci Rudý prapor. Žáci i učitelé se aktivně zapojili do plnění sportovní aktivity, hlavně po zimní období. Vyučování ve školním roce 1956-57 se uskutečnilo pro 255 žáků v 9 třídách. Tak jako i v minulých letech, došlo k výměně učitelského sboru. Odešel učitel Faltýnek a Langová, na jejich místo nastoupila Zdenka Weberová-Šnajdrová, původem z Dolan u Olomouce, Helena Burianová a Karel Hustý z Jeseníku. Školní vyučování bylo poznamenáno úmrtím jednoho žáka, který

spad ze stromu a zabil se. Pionýrská organizace čítala celkem 110 pionýrů, vedoucí se stala Růžena Hříbková-Navrátlová. Následující rok 1957-58 byl poznamenán úmrtím presidenta Zápotockého (13.11.1957) a nástupem nového-Antonína Novotného (19.11.1957), jehož presidentský slib byl vyslán v televizi a většina žáků jej sledovala. Učeno bylo celkem 255 žáků v 11. třídách, opět pro velký počet prvňáčků byly zase otevřeny 2 třídy. Z učitelského sboru odešla učitelka Bilková a nastoupila za ní Marie Handlová, původem ze Staré Červené Vody, Alena Horáková z Valašského Meziříčí a Jarmila Jermářová z Raškova u Šumperku. Dne 19.11.1957 projížděla obcí a navštívila školu Štafeta mírů a přátelství. Žáci-Stašák, Zbranek, Zrníková a Kučerová, se účastnili kvízové soutěže „Kdo z koho“ v Praze a obsadili výborné 1. místo. Téhož roku byl založen i sportovní spolek-Spartak Domašov, který se později přetransformoval na TJ Družstevník Bělá pod Pradědem. Při příležitosti XI. sjezdu KSČ (2. dubna 1958) se konal slavnostní slib 29 pionýrů. Vedením školy byla započata výstavba školní stravovny při Mateřské školce v Adolfovicích. Společně s patronátním podnikem Lisovna nových hmot byla provedena oprava školní střechy a vybudování velmi potřebných školních dílen. V lednu a únoru postihla školu silná chřipková epidemie, kdy onemocnělo 50% osazenstva školy. V roce 1958-59 byl ředitelem školy Miroslav Paroulek, který řídil stmelový kolektiv učitelů. Ze školy odešel kantor Veselý a na jeho místo nastoupila Jaromíra Kryštofová. Výuka probíhala pro 269 žáků v 11. třídách. Výuka probíhala v tomto pořadí-I A-Uhrová, I B-Heinischová, II-Maršálková, II-Navrátilová, IV-Suchomelová, V A-Jermář, V B-Jermářová, VI A-Kryštofová VI B-Šnajdrová, VII.Horáková a VIII-Hustý. V létě byla započata oprava části školní střechy. Další rok 1959-60 byl opět spojen s nácíkem a vystupováním při příležitosti II. Celostátní Spartakiády v Praze. Do školních aktivit bylo zapojeno až 90% žactva, secvičná se konala 29. dubna 1960, Okresní kolo v Mikulovicích-(29. května 1960) a Krajské kolo dne 4.-5. června 1960 v Olomouci. Bylo vyučováno celkem 281 žáků v 10. třídách. Učitelský sbor opustila kantorka Kryštofová, kterou nahradila důchodkyně Bohumila Řeháčková z Jeseníku. Vedením školy byla dokončena školní stravovna při MŠ v Adolfovicích, oprava oken, schodů a splachovacích záchodů. Největší akcí byla oprava hlavní části školní střechy. Protože její dohotovení nebylo dokončeno ke dni zahájení školského roku, museli žáci a učitelé po několik týdnů využívat náhradních prostor. Ve školním roce 1960-61 bylo vyučováno celkem 278 žáků v 11. třídách. Z kantorských řad odešla učitelka Kotášková, Uhrová a Heinischová a na jejich místa přišla Věra Výmolová, Jarmila Matějková-Dvořáčková a kantor Zdeněk Smékal. Ředitelem byl stále Miroslav Paroulek. Jednotlivé třídy vedli tito učitelé-I-Uhrová, II.-Maršálková, III A-Suchomelová, III B-Výmolová, IV-Smékal, V-Dvořáčková, VI A-Myšková, VI B-Jermářová, VII A-Jermář, VII B-Hustý, VIII-Šnajdrová. O provoz nové jídelny se starala ředitelka MŠ. Školní šatny byly tohoto roku přemístěny do sklepa školní budovy. Ve vedení Pionýrské organizace byla vyměněna Růžena Navrátilová, novou vedoucí Ludmilou Myškovou. Z nevyužitých kabinetů bylo rozhodnuto vystavět a zařídit školní dílny, protože dosavadní již prostorově nedostačovaly. V následujícím roce 1961-62 bylo vyučováno 311 žáků v 11. třídách. Z kantorských řad odešla učitelka Uhrová, Suchomelová a kantor Hustý, jejich prázdná místa obsadila Marie Krhánková, Jarmila Matějková a Miroslav Hrdina. Jeho příchodem se opět mezi žáky zvýšil zájem o sport a tělesnou výchovu. Nástupem nové pionýrské vedoucí Myškové se činnost velmi polepšila. Naproti tomu však rodičové ztratili absolutní zájem o činnost ve škole. I přes tyto problémy se vedení školy podařilo opravit plot kolem zahrady a školy. Zahrada začala být opět aktivně využívána, jednotlivé třídy dostaly určitou část k obdělávání. Ve školním roce 1962-63 bylo vyučováno celkem 315 dětí v 10 třídách. Ze školy odešla učitelka Krhánková, Výmolová, Jermářová a Jermář. Na jejich místa přišla Jaroslava Kaštýlová, Věra Choulková a Zdenka Zelingerová. O výuku žáků se starali tito pedagogové-I-Maršálková, II-Kaštýlová, III-Choulková, IV-Matějková, V-Navrátilová, VI A-Šnajdrová, VI B-Dvořáčková, VII-Zelingerová, VIII-Myšková a IX-Hrdina. Dne 20. září 1963 byli všichni žáci hromadně naočkováni proti TBC. Problémem tohoto období byla vysoká absence některých žáků, kteří museli vypomáhat doma při zemědělských pracích na záhumencích. Pro tento přestupek bylo několik rodin veřejně napomenuto, pokud se však situace nezlepšila, byla k povinnosti žáků docházet do školy, přivolána na pomoc policie. I tak se nedostatky projeví ve špatném prospěchu, takže celkem 18 žáků propadlo. Kromě těchto nedostatků školu postihla vysoká nemocnost žáků, poznamenaných chřipkou, černým kašlem a neštovicemi. Místo učitelky Myškové se do Pionýrské organizace opět navrátila Růžena Navrátilová. Další školní rok 1963-64 bylo vyučováno 293 dětí v 9 třídách. Ze školy odešla učitelka Šnajdrová, Kaštýlová a kantor Šnajdr. Do řad učitelů nastoupila Marie Gajdošíková a Hana Zahradníková. Mezi žáky se rozšířil nový neduh-záškoláctví, za což zaplatilo několik žáků sníženou známkou z chování. Protože nově postavené dílny ve škole již prostorově nedostačovaly, byl nadnesen požadavek k MNV v Domašově, o přidělení prázdné budovy bývalé Staré školy-cukrárny, k rozšíření prostor. Po projednání Obecním zastupitelstvem byl objekt školy, přidělen a ještě téhož roku se přistoupilo i k přípravě rekonstrukce. Do vedení Pionýrské skupiny se opět navrátila učitelka Myšková. Školní rok 1964-65 byl ve znamení nácíku a cvičení při příležitosti III. Celostátní spartakiády v Praze. Místní škola zajistila vystoupení cvičenců na místní, obecní spartakiádě. V učitelském sboru nedošlo k valným změnám, odešla jen učitelka Choulková. Bylo vyučováno celkem 272 dětí v 9. třídách. Jednotlivé třídy byly obsazeny kantory takto-

I.-Maršálková,II-Navrátilová,III-Gajdošíková,IV-Dvořáková,V-Dvořáčková.VI.-Zahradníková,VII-Smékal,VIII-Myšková,IX-Zelingerová.V tomto roce se maximálně vyhroutily problémy mezi školou a rodiči žáků,kteří projevovali absolutní nezáměr o činnost ve škole.Vedení školy ,společně s patronátními podniky,se rozhodovalo o možnosti vybudovat si vlastní tělocvičnu,kteřá by stála v areálu školy.Děti by takto již nemuseli v zimním období docházet do 1km vzdáleného sálu obecního hostince Rudolf(dnes Lama).Budova by byla využita i pro potřeby místní tělovýchovné organizace a jiných sportovních aktivit.V následujícím období 1965-66 došlo k velké migraci učitelů,Učitelka Choulková se opět do školy navrátila ,ale za několik měsíců odešla,mino ní ještě Dvořáková, Zelingerová a Zahradníková,Na jejich místa nastoupili kantorů Bedřich Jurníček,Vilém Malíček,Eva Kovářová-Smékalová,Marie Cikrýtová-Zbranková,Marie Kreslová a Jindřiška Hoffmanová..Bylo vyučováno 297 žáků v 9.třídách.Do obce se nastěhovalo několik romských rodin,jejichž dítká začala navštěvovat školu,ale jejich zájem byl minimální.Svým příkladem nakazili i jiná dítká,kteřá se v záškoláctví dokonale vyžívala.To mělo za následek 12 snížených známek z chování a stejný počet propadlých žáků.Školní pěvecký sbor,pod vedením učitele Smékala,obsadil v okresním kole čestné 1.místo.Pionýrská skupina byla veřejně pochválena za již aktivní činnost.. Stejně byla škola chválena za získání několika absolventu pro důležitá a státem žádaná hornická povolání.Vedením školy byla započata a dokončena rekonstrukce Staré školy za účelem dílen,klubovny mládeže a příležitostné malé tělocvičny. Dětský kolektiv postihla epidemie zarděnek,škola byla uzavřena,což většina žáků kladně přijala.Nejvýznamnějším počinem padlo rozhodnutí,postavit si vlastní tělocvičnu.K tomuto účelu se rozhodlo MNV,škola a patronátní organizace Jesaň založit finanční konto.Následujícího roku 1966-67 odešla z učitelského sboru velká skupina kantorů.Mezi ně patřili Kreslová,Myšková , Malíček a Jurníček.na uvolněná místa nastoupili Emilie Šubrtová a Ladislav Vychodil.Bylo vyučováno 255 žáků v 9.třídách.Zastoupení jednotlivých pedagogů podle tříd-I-Maršálková,II-Gajdošíková,III-Hoffmanová,IV-Navrátilová,V-Malíček + Vychodil, VI-Šubrtová,VII-Smékal,VIII-Cikrýtová-Zbranková,IX-Kovářová-Smékalová.Ředitelem byl doposud Miroslav Paroulek Pionýrská skupina se aktivně zapojovala do aktivit školy,žák Jindřich Basel byl za kladný přístup odměněn týdenním pobytem v Praze.Negativem stále bylo trvalé záškoláctví některých žáků,kteří s oblibou chodili za školu.Jejich rodičové se k tomuto nešvaru stavěli velmi laxně a proto na pomoc byla přivolána policie.V průběhu roku byla tělovýchovná organizace Spartak přejmenována na TJ Družstevník Bělá pod Pradědem.Pro špatný stav záchodů,bylo přistoupeno k jejich rekonstrukci.Konto na výstavbu tělocvičny se pomalíčku naplňovalo potřebnými finančními prostředky. Školní rok 1967-68 byl poznamenán vnitropolitickými změnami v celostátním měřítku,výměnou a volbou nového presidenta,okupací Československa spojeneckými armádami Varšavské smlouvy a upevněním trvalých pozic novými představiteli KSČ.Počáteční uvolněná politická euforie,ústup z pozic pevného evropského komunismu,jakož i rozporutvorné morálky tzv.Pražského jara ,pod vedením generálního tajemníka Dubčeka,vedla k odstoupení presidenta Antonína Novotného a zvolení Ludvíka Svobody, a vyvrcholila dne 21.srpna 1968,obsazením republiky spojeneckými armádami a potlačením kontrarevoluce.Do vládních i politických postů nastoupili noví představitelé tvrdého proruského komunistického režimu v čele s Gustavem Husákem Většina dočasných politiků byla postavena na vedlejší kolej. Ostatní členové strany museli prokázat svoji bezúhonnost a loajálnost k novému režimu,jinak byli vyškrtnutí a dlouhodobě morálně ,ale i společensky postíženi. Ke dni 1.9.1967 byla pro malý počet dětí v H.Domašově uzavřena obecní škola a žáci začali dojíždět do Adolfovic.Ředitel František Novotný,jakož i celý učitelský sbor byl převelen jinam..Z učitelského sboru odešla učitelka Šubrtová,nastoupila Ivana Nováková-Stoklasová,původem ze Šternberku u Olomouce,jíž zmíněný František Novotný a Hana Zápecová z Bukovic.Pro dlouhodobé nemocnění ředitele Paroulka.,byl jeho zástupcem určen Fr.Novotný a M.Hrdina.Bylo vyučováno celkem 268 žáků v 10 třídách,pro velký počet žáků 6.třídy(příchozí z H.Domašova) došlo k rozdělení třídy na 2 oddělení.Třídy podle pedagogů-I-Maršálková,II-Zápecová,III-Gajdošíková,IV-Hoffmanová,V-Navrátilová,VI A-Vychodil,VI B-Novotný,VII-Nováková,VIII.Smékal a IX.-Cikrýtová.Za záškoláctví byli někteří žáci potrestáni 3 z chování-Borbinčák, Neumann ,Černota a Neugebauer.Škola dosáhla ve zpěvu,pod vedením učitele Smékala vítězství v okresním kole „Stříbrné lry“ okresu Šumperk.Žák Rostislav Vlček získal 1.místo ve sběru starého papíru,za odměnu byl vyslán na ozdravný zájezd do Rumunska.Během roku započaly výkopy základů školní tělocvičny,kteřého se kromě žáků vyšších ročníků, zúčastnili i pro věc zapálení rodičové..Následujícího roku 1968-69 bylo hlavním krédem života školy-výstavba tělocvičny.Nedávno příchozí kantor František Novotný,politicky angažovaný člen MNV Domašov,byl dne 15.7.1969 zvolen předsedou MNV.Z učitelského sboru odešla kantorka Zápecová,Cikrýtová a Smékalová na mateřskou dovolenou,na jejich místa nastoupili důchodci Hustý a Malíček a jakož Jan Lačík z Hovězí u Vsetína.Bylo vyučováno celkem 251 žáků v 10.třídách.S rodiči některých žáků-záškoláků,bylo zahájeno jednání,kteřého se účastnili i policisté. Během zimních měsíců školu postihla silná chřipková epidemie,postihnoucí až 50% dětí.Posledním zde uvedeným rokem byl rok 1969-70,charakteristický slavnostním otevřením školní tělocvičny ,nejen pro potřeby zdejší školy,ale i obecní sportovní veřejnosti.Slavnostním dnem se stalo-

15.září 1969. Otevření se zúčastnily zástupci obecních organizací,spolků a stavebních skupin,hlavní proslov přednesl starosta obce Fr.Novotný.Několik týdnů po otevření,došlo k založení klubu košíkové, který vedl učitel Vychodil a vychovatelka školní družiny Podobinská.Za jejich vedení dosáhla škola nejednoho vítězství v rámci školy,ale i v okrese Šumperk.Na základě nové politické reformy nastalo prověřování starých členů strany KSČ a příprava k výměně stranických legitimací.V učitelském sboru nedošlo k výrazným změnám,neodešel nikdo,jen nastoupila nová vychovatelka Milena Podobinská,učitel Ladislav Hnilička,původem ze Šumperku a na výpomoc kantorka Javoříková z Jeseníku.Bylo vyučováno 238 žáků v 10.třídách.Škola dosáhla velmi cenného vítězství,kdy pěvecký sbor,pod vedením učitele Smékala,obsadil čestného 3.místa na „Stříbrné lyře“ v Postřelmově.

O chodu dějin školy v letech 1970-2000 bude popsáno v dalším vydání kroniky.

G.Škola a veřejná osvěta.

V průběhu roku 2003 byly na Základní školu kladeny vysoké nároky které spočívaly v provedení nutné rekonstrukce budovy.Důvodem byla nařízení,vyvstávající z povinností ČR zajistit odpovídající podmínky a normy pro vstup do Evropské Unie.K tomuto účelu byly uvolněny finanční prostředky ve výši kolem 6.milionů Kč.Jednalo se o rekonstrukci sociálního zázemí,WC,nových sprch,rozvodu vody a elektrického proudu, ústředního topení,jakož i dovybavení interiérů tříd.Současně bylo rekonstruováno i zařízení školní stravovny a jídelny.podle norem EU. V nevyužitých prostorách školy bylo dobudováno několik místností pro potřeby nové mateřské školky, která by sem měla v brzké době být přemístěna.Stávající budova MŠ je pro malý počet dětí předškolního věku, nedostatečně využita a její provoz je nerentabilní.Do budoucnosti se počítá s využitím objektu na výstavbu malometrážních bytů .Rekonstrukce byla zaměřená i na opravu nedodělků a závad ve školní tělocvičně.Oprava byla započata na počátku prázdnin a z vypětím všech sil byla dokončena na jejich konci.

Konec prázdnin a počátek školního roku byl spojen se stávkovou pohotovostí a následně i výstražnou stávkou, která se konala 1.září 2003.Školští zaměstnanci,učitelé a profesori,vyjádřili tímto protestem snahu o zvýšení svých platů.Většina škol a zařízení ,jakožto i naše škola ,se protestu přímo zúčastnila,kdežto ostatní držely jen pohotovost.Výsledek stávky se projevil výrazným splněním požadavků.

Na podzim roku 2003 oslavila škola 120.výročí od postavení budovy.Stavba se uskutečnila roku 1883,za vizitace obecního faráře Ferdinanda Robela(1870-1907).Protože stávající objekt s rozvojem obce již prostorově nedostačoval potřebě vyučování(vzrůstající počet dětí,navštěvujících školu),přistoupilo se roku 1888 k jeho rozšíření a modernizaci,do přibližné dnešní podoby.O historii a běhu dějin ve škole popisuje předcházející kapitola.

Vraťme se, ale opět do roku 2002.Celý rok škola velmi bojovala se špatným chováním žáků.Velmi byla potírána šikana,ponižování a nadřazenost mezi žáky.Problematika byla řešena nejen pohovorem s rodiči,ale snížením známky z chování.Kromě těchto neduhů,zaznamenala škola i mnoho pozitivního.Pro žáky a jejich výuku v programování,jakož i práci s počítačem,byla dovybavena počítačová učebna a zaveden Internet.Po zakoupení průkazky bylo možno 1x za týden ,pod dohledem učitele Dorňáka, navštívit internetové stránky.Pro potřeby školy byla též založena webová adresa-www/sweb.cz/ZS Adolfovice.Při příležitosti Dne učitelů,si každá třída nacvičila v akci Škola plná pohádek,jednu pohádku a tu pak druhým třídám předvedla.Kdo,nehrál,alespoň si naaranžoval oděv tak,aby žáci z druhých tříd mohli hádat,o jakou pohádku se jednalo.Akce však u vyšších ročníků nebyla příliš kladně přijata.Stejně jako v minulých letech byl.uskutečněn ozdravný zájezd žáků a učitelů v Itálii,v městě Lido Adriano u Raveny.Všichni zúčastnění měli velmi dobré počasí a byli opět nadmíru spokojeni Již podruhé se na školním hřišti uskutečnil Štafetový běh E.Zátopka na 5 .a 10.km.Při příležitosti Dne dětí byla uskutečněna akce Záchranáři dětem v městě Jeseníku,kde Hasičský záchranný sbor předvedl různé způsoby záchrany postižených,jakož i ochranné prostředky určené k zásahům. Ke konci školního roku připravil Svaz chovatelů domácích zvířat malou výstavku králíků,holubů a drůbeže ve škole.Mnozí měli možnost leccos se přiučit.Podobně připravili i zaměstnanci LZ Jeseník jednodenní poznávací akci v lese-Lesní pedagogiku- které se zúčastnili žáci 2.a 3.třídy.Přes prázdniny proběhla již zmiňovaná rekonstrukce školy.Zde je nutno vyzdvihnout vzájemnou spolupráci,nejen firmy Kolompar,ale i personálu školní stravovny a uklízeček.zajišťujících potřebný pořádek.Nutno též pochválit výpomoc žáků a učitelského sboru,při stěhování,jakož i k přípravě učeben a kabinetů na zahájení nového školního roku.

Během roku se uskutečnily akce pro žáky-školní kolo v kopané,turnaj ve stolním tenise.,běh na lyžích,či okresní kolo v gymnastice,s účastí 3 žáků naší školy.Velmi ceněná byla Olympiáda v dějepise,v českém jazyce,,v mate-

matice-tzv. Pythagoriáda, v biologii a zeměpise, jakož i soutěž ve zpěvu, dopravní soutěž, soutěž Cyklista roku, vystoupení divadelních souborů v Malé Morávce, za účasti hry „O adolfovické mouše“ Akce se konala při příležitosti zahájení sezony Země děda Praděda. V jesenické lize v košíkové mladší žákyně obsadily 5. místo. Okresního kola atletického víceboje se zúčastnilo celkem 12 žáků, v silovém trojboji 3 hoši a v Poháru čs. rozhlasu v atletice celkem 25 chovanců. Před prázdninami a na podzim se uskutečnila cyklistická časovka na trati Adolfovice-vodárna na Šumné.

Kulturní komise obce společně s Spolkem dobrovolných hasičů uskutečnila při příležitosti Dne dětí, veselého odpoledne, na obecním fotbalovém hřišti, které se pro velmi dobré počasí vydařilo. Děti, jakož i pořadatelé byli spokojeni.

Se zahájením nového školního roku byly zahájeny nepovinné kroužky, které jsou mezi dětmi oblíbené. Patří mezi ně-Kroužek v anglickém a německém jazyce, loutkový, dramatický, přírodovědecký kroužek, ve stolní tenise, šachový, ve hře na flétnu, keramický, v přípravě pokrmů, počítačový, gymnastický, košíkářský, dopravní, pro tance-chtivé a na nápravu řeči.

Dne 24. listopadu 2003 se uskutečnil Den otevřených dveří, umožňující nakouknout rodičům a zájemcům o činnost ve škole, na průběh výuky a zařízení školy.

Ve školním roce 2001-02 navštěvovalo školu celkem 192 žáků, o rok později-186 dětí v IX. třídách. Učitelský sbor doplnili 2 kantoři-učitelka Wolfová a Dorňák.

H. Průmysl, zemědělství a soukromé subjekty.

Rok 2003 byl specifický přípravou pro vstup do společenství Evropské unie. K tomuto účelu se uskutečnilo celostátní referendum o vstupu, které skončilo souhlasem pro vstup. Samostatný vstup však znamenal i spoustu problémů, hlavně však v potravinářském a zpracovatelském průmyslu, kde nové striktní Evropské normy požadovaly daleko kvalitnější a přísnější technologické vybavení. Získání však znamenalo vysoké finanční prostředky, vložené do moderní technologie. V případě nezájmu, či neochoty investovat potřebné prostředky to znamenalo konec podnikání, či provozu. O způsobilosti začali rozhodovat komisaři, vyslání z Evropské unie. Vstup samozřejmě s sebou přináší i problémy s kvótami na určité výrobky, které v rámci unie jsou prioritní, jejich výroba je tímto omezena do přesně stanovených hranic. Nejožehavější je v zemědělství, kterému je přesně vymezována maximální výroba. Jakákoliv nadvýroba, je tímto určena pro prodej za sníženou, nerentabilní hodnotu. Zamyslíme-li se nad zemědělskou prvovýrobou, byl rok 2003 jedním z nejhorších. Za posledních 25 let. Nejvýznamněji se na tom podepsalo velmi suché a horké počasí, které zapříčinilo nízkou sklizeň obilnin, brambor a olejnin. Získané produkty byly velmi nekvalitní a tudíž zdražily většinu potravin. Síť velkoobchodů a supermarketů stlačila ceny masa a masných výrobků na takovou hladinu, že pro většinu zemědělců, se výroba stala neekonomickou. Vepřové maso bylo prodáváno na volném trhu, což způsobilo nevoli kontrolních orgánů. Na zhodnocení masa měl negativní dopad i výskyt BSE skotu, který zapříčinil likvidaci mnoha stovek krav. V celostátní ekonomice se projevil vysoký státní dluh, který zdražil nejen zboží, ale i potraviny, a služby. Na základě finančních omezení došlo k snížení státních dotací, což se projevilo nespokojeností a stávkovou pohotovostí. Neplnění slibů vedlo ke stávkové činnosti-ve zdravotnictví, školství a železniční dopravě. Největší škrtý zaznamenala armáda, která zavádí profesionalizaci, a přebytečná zařízení, jakož i výzbroj ruší. Tento stav zapříčinil i likvidaci mnoha vojenských posádek, spjatých se ztrátou pracovních míst civilních zaměstnanců. S koncem roku 2004 zanikne i základní vojenská služba, která ušetří další finanční prostředky.

Nově nastolená situace zvýšila míru nezaměstnanosti nad 10%, v některých regionech i daleko více. S růstem nezaměstnanosti roste dražota, nižší kupní schopnost a sociální jistoty. Vysoký státní dluh zapříčiňuje i nedostatek prostředků pro důchodové zabezpečení. Nová připravovaná důchodová reforma zvyšuje výši věku odchodu občanů do důchodu.

S problematikou doby docházelo k útlumu podnikání, někde až k bankrotu, dlužící podniky byly dány do konkursu a zlikvidovány. Zánikem organizací se zvýšila nezaměstnanost, která na Jesenicku dosáhla až výše nad 15%.

I. Počasí..

Rok 2003 byl teplotně nadnormální, v zimě velmi studený, s dosti sněhu, v létě suchý a horký, s nedostatkem srážek. Jednotlivá roční období byla klimaticky zastřena, zima okamžitě se překulila do léta, jaro se letos nestáčilo vegetačně projeviti. Růstové cykly se asi o 14 dnů urychlily, dříve nastala i sklizeň obilí. Říjnová a listopadová nadílka sněhu, jakož i pokles teplot, nebyl zaznamenán. Na tyto klimatické změny má negativní vliv stále

se prohlubující skleníkový efekt,zajišťující celkové oteplování planety Země.

Leden.Konec roku 2002 byl poznamenán oblevou,v nížinách přšelo a na horách sněžilo.Bylo zaznamenáno i zvýšení hladin větších řek.Uprostřed měsíce se ochladilo,padal sníh a teplota klesla na -10-15 Stupňů.Bylo velmi větrno a na mnoha místech vznikalo nebezpečí sněhových návějí.Zbytek měsíce byl velmi chladný.

Únor.Stejně jako konec předcházejícího měsíce bylo velmi chladno,teploty klesaly až na -22 Stupňů ,sněhová pokrývka se pohybovala kolem 30cm,občas zadul i svižný jihozápadní vítr.

Březen.Počátek měsíce byl opět velmi chladný,teploty se pohybovaly kolem -5-10 Stupňů,často sněžilo .V polovině měsíce se výrazně oteplilo a docházelo k častým dešťům se sněhem.Po ochlazení vznikala i námraza. Dne 24.3.bylo zaznamenáno +15 Stupňů.Ranní teploty se pohybovaly kolem -3-+3 Stupňů.

Z důvodu stálých a dlouhodobě působících mrazů byly velmi poškozeny asfaltové silnice, které se na mnoha místech podobaly měsíčním kráterům..

Duben.Počátkem měsíce se opět ochladilo a dne 5.4.napadlo 40cm nového sněhu.Denní teploty se pohybovaly kolem -2-+2 Stupně,střídaly se dny s krásným ,ale chladným počasím ,se dny s oblevou a plískanicemi.Toto počasí trvalo do velikonoce,kdy se mírně oteplilo.Sněhová pokrývka pomalu zmizela,ale na horách jej zatím zůstávalo dostatek.

Květen.Začátek měsíce byl chladný ,větrný,s dostatkem srážek,občas přšelo se sněhem.Teploty se pohybovaly kolem 0 stupňů ,murové rýhy na Červené hoře byly pokryty souvislou vrstvou sněhu.Kolem dne 8.5.se prudce oteplilo a teplota se vyšplhala až na +30 Stupňů.O několik dní později byla zaznamenána 1.letošní bouřka,po které se ochladilo a častokrát přšelo.Teplota se pohybovala kolem + 6-+15.Stupňů.Konec byl opět velmi teplý s výskytem prudkých bouřek.Dne 31.5,došlo k částečnému zatmění Slunce Měsícem.

Červen.-Červenec-Srpen.-Období bylo velmi teplé až horké,suché ,s malým množstvím dešťových srážek.Přavidelné červencové přivalové srážky se nekonaly..Nedostatek srážek se projevil vysycháním půdy a zdrojů pitné vody,jakožto i špatnou úrodou obilí.Horké počasí vyprovokovalo přemnožení hadů,sršňů a vos,kteří nám všem znepříjemňovali život.Někde museli zasáhnout i požárníci.

Září.Začátek měsíce byl ještě teplý,suchý,větrný,uprostřed měsíce se ochladilo a na horách napadl 1.sníh.

Teploty poklesly na +2-+6 Stupňů,občas i zapršelo.Dne 25.9.se vyskytl 1.přízemní mráz,teplota poklesla na -4 Stupně Celsia.

Říjen.Počátek měsíce byl prozatím teplý, nevýrazně vlhký,větrný,konec byl poznamenán opět ochlazením.Na horách napadl i sníh, který zde zůstal ležet.O několik dní napadl i v údolí (29.10.) a celkově se ochladilo.Předzvěst blížící se zimy oznamovaly klíny létajících divokých hus,mířících do teplých krajin .Jejich proroctví se však nenaplnilo,došlo k oteplení a všechen sníh,jako mávnutím kouzelného proutku,zmizel.Teplota se vyšplhala až na +10 Stupňů Celsia.

Listopad.Vůči jiným rokům byl měsíc teplotně nadprůměrný,vlhký a silně větrný.Každoroční ochlazení,přivaly sněhu ,jakož i velké mrazy,naši oblast nepostihly.Vítr opět silně zadul a způsobil množství lesních polomů.

Dne 9.11.se objevilo zatmění Měsíce Zemí a velmi vzácná Polární záře, která byla několik hodin dobře pozorovatelná.

Prosinec.Ještě dne 4.12..se pohybovaly teploty kolem +5 Stupňů,ale o den nato se prudce ochladilo a napadlo 10-15cm sněhu.Teplota klesla na -5-10 Stupňů.Tento ráz počasí vydržel až do vánoc,kdy po jednodenní oblevě ,teploty poklesly až na -15 Stupňů.Konec roku byl ve znamení sněžení a stále trvajících nízkých teplot,někde až do -20 Stupňů.

J.Klub důchodců.

V rámci obce Bělá pod Pradědem byl v roce 2002 založen Klub důchodců, který sdružuje více jak 30 seniorů z Adolfovic,Dolního a Horního Domašova,Bělé a Filipovic.Pro potřeby klubu byla v roce 2002 předána bývalá jídelna ,zrušeného klubu Biograf 33,k používání jako klubovna.Každé úterý od 15 hod. se zde důchodci v hojném počtu scházejí a tráví společné okamžiky.při hře společenských her,oslav výročí a narozenin členů,jakož i při besedách.V roce 2003 byla pro důchodce zajištěna beseda se členy Pečovatelské služby ,jakož i autobusový zájezd na výstavu květin.na Flóru do Olomouce.Součástí byla i zastávka v podniku na výrobu olomouckých syrečků.Počasí se vydařilo a důchodci strávili spokojeně společné chvíle.

K.Spolek dobrovolných hasičů.

V průběhu roku 2003 se nekonala žádná výjimečná událost,ke které by byl Spolek dobrovolných hasičů,přivolán

,či v něm zasahoval.Činnost organizace byla zaměřena pouze na výcvik a obecně prospěšnou práci. V průběhu měsíce února se konal velmi oblíbený "Maškarní bál" kterého se účastnilo celkem 12 masek. Při příležitosti svátku Dne dětí uskutečnil spolek společně s kulturní komisí oslavu na místním fotbalovém hřišti. Počasí se vydařilo a dívka byla spokojená. Téhož dne ve večerních hodinách proběhla i dospělácká akce, tzv. "Kácení máje" která se vydařila. Někteří zájemci se rozešli domů až v časných ranních hodinách. Dne 19. července 2003 se uskutečnila soutěž O pohár starosty obce, která byla 11 v pořadí. Na setkání bylo pozváno celkem 22 mužstev, ale dostavila se jen polovina. Průběh byl zdařilý, počasí přálo a všichni zúčastnění byli spokojeni. V mužích zvítězilo mužstvo Lipové Lázně, před Bělou a Okružnou, v ženách Velká Kraš, před Liptálí. Vítězové byli ohodnoceni nejen pohárem, ale i finanční odměnou.

L. Svaz chovatelů drobného zvířectva.

Místní organizace Svazu chovatelů drobného zvířectva v Bělé pod Pradědem se během roku 2003 zúčastnila nejen výstav v rámci regionu, ale i mimo něj- (Javorník, Zlaté Hory, Vrbno pod Pradědem, Mikulovice, Břidličná, Světlá Hora a Týniště nad Orlicí). Získala celkem 1 Vítězný pohár a 28 čestných cen. Člen spolku Jaroslav Machala získal čestný titul-Nejlepší chovatel holubů regionu Jeseník za rok 2002. Při příležitosti Dne dětí připravil spolek malou výstavku drobného zvířectva na školním hřišti. Takto školáci mohli na vlastní oči vzhlednout nevelikou, ale ze srdce sestavenou kolekci domácích zvířat.

M. Sport.

Nejvýznamnější událostí roku 2003 byl získání Titulu nejlepšího hráče Evropy v kopané Pavlem Nedvědem, bývalým čs. hráčem, hrajícím v italském týmu Juventus Řím. Stejněho úspěchu dosáhl před 41 lety, roku 1962 hráč pražské Dukly Josef Masopust.

Čs. jedenáctka v kopané dosáhla 1. místem ve 3. kvalifikační skupině přímého postupu na ME-Euro 2004 v Portugalsku, vítězství 3 : 1, nad Nizozemskem. Utkání se hrálo dne 10. října 2003 na Strahově. Ve skupině bylo kromě ČR, Nizozemska, také Rakousko, Moldavsko a Bělorusko. Trenérem národního týmu byl Karel Brückner. Fotbalisté Pražské Sparty dosáhly postupu do 8. finále poháru Ligy mistrů Evropských zemí. Za soupeře jim byl Besiktas Istanbul, Lacio Řím a Chelsea Londýn. Dalším soupeřem mužstva má být v březnu 2004 vítěz předchozího ročníku AC Miláno. Trenérem jedenáctky byl J. Kotrba.

Běžec na lyžích D. Bauer získal na závodech Světového poháru v Novém Městě na Moravě v lednu 2003 na 15 Km 1. místo. Tutéž příčku obsadil o měsíc později na MS ve švýcarském Svatém Mořici zase M. Koukal v běhu na 50 km.

Ve světoznámé motoristické terénní soutěži Rallye Paříž-Dakar obsadil v kategorii kamionu J. Tomeček čestné 2. místo s vozem Tatra, za ruským jezdce Čaginem, na voze Kamaz. Druhý čs. zástupce Z. Loprais taktéž na voze Tatra pro havárii nedojel.

Na halovém mistrovství Evropy v anglickém Birminghamu obsadili zástupci čs. barev R. Šebrle- 3 a T. Dvořák až 5. místo v desetiboji

Na Mistrovství světa v ledním hokeji ve finských Helsinkách obsadilo čs. mužstvo až 4. místo, za Kanadou, Švédskem a Slovenskem.

Bývalá čs. hráčka v tenise Martina Navrátilová dosáhla v roce 2003 47 vítězství v různých tenisových turnajích. Mistrem Čs. Telecom extraligy v ledním hokeji se za rok 2003 stalo mužstvo pražské Slávie, vedené trenérem V. Růžičkou.

V průběhu měsíce května opět přes jesenická horská sedla projížděl cyklistický Závod mírů.

Opět nejvýznamnějším sportovním odvětvím v obci byla kopaná, sdružená v organizaci Družstevník Bělá. Nejvýznamnějšího úspěchu za posledních 10 let zaznamenali Starší žáci, kteří v Okresní soutěži-podzimním kole, obsadili čestné druhé místo z 10 mužstev. Jednotlivé výsledky-Bělá-Javorník-3:0, Bělá-Vápenná-11:0, Bělá-Supíkoviče-3:0, Bělá-Žulová-4:0, Bělá-Stará Červená Voda –nehráno pro odstoupení St. Č. Vody, Bělá-Lipová Lázně-5:0, Bělá-Zlaté Hory-1:3 a Bělá –Mikulovice-5:0 Z 8 vítězství a jedné prohry získalo mužstvo celkem 21 bodů. Jaké budou výsledky v jarním kole, ukáže rok 2004.

Naproti tomu fotbalová jednotka mužů obsadila v Okresním přeboru čestné 5. místo z počtu 16 účastníků.

Pro milovníky tenisu byly v průběhu měsíce června 2003 veřejně otevřeny tenisové kurty v prostoru vedle fotbalového hřiště v Dolním Domašově. Správcem kurtů byl jmenován p. Kučák, čp. 380, který má k dispozici od zámku klíče.

Ke konci roku 2003 došlo k realizaci dostavby Areálu sportovních her v Horním Domašově, který byl po několik let, z důvodu nedostatku financí jen v hrubé stavbě a postupně se rozpadal. Akci dokončení areálu provádí obecní firma Stavpur s.r.o. .

N.Obyvatelstvo.

V obci Bělá pod Pradědem žilo v roce 2003 celkem 1844 stále bydlících obyvatel. Nejstarším občanem obce byl Otto Kollmann, bytem Adolfovice čp.60, s 89 lety, nejstarší občankou Machalová Františka-Domašov čp.38, s 95 roky. V průběhu roku zemřelo celkem 12 občanů, z toho 8 mužů a 4 ženy. Jednalo se o –Ludmilu Babicovou, Domašov čp.468, Vladimíru Reichlovu-D-446, Jiřího Turzu-D-15, Helenu Borbinčákovou-D-357, Františka Čukoviče-Adolfovice čp.58, Ivoše Rychlého, D-454, Waltra Neugebauera, -D-187, Miroslava Hilla, -A-244, Jana Trlicu-D-331, Vlastimila Křupalu-D-467, Veroniku Rekšákovou-D-342 a Miroslava Urbana, A-287.

V průběhu roku se narodilo celkem 16 dětí, z toho 10 chlapců a 6 dívek., kteří takto posílili pomalu vynírající společenství. Byli to- Eliška Čzedroňová, František Kocúr, Šimon Agóč, Patrik Krejčí, Lucie Vyhnálková, Václav Duda, Michaela Mrlinová, Barbora Vlčková, Attila Almáši, Tomáš Januv, Matěj Vévoda, Karel Mika, Radim Dobiáš, Lucie Lexmanová, Vojtěch Oprchal a Alena Kučáková

Bylo uzavřeno celkem 11 svateb a uskutečněno 5 rozvodů.

Nezaměstnanost v roce 2003 stagnovala, v obci bez práce bylo celkem 108 občanů, z toho 53 mužů a 55 žen . Míra nezaměstnanosti se vyšplhala na hranici 11,7 %. Porovnáním s předcházejícím rokem 2002 to však byl mírný pokles, asi o 2,2%, počet nezaměstnaných byl 116 osob, při 1.837 stále v obci bydlících občanů.

O.Zprávy z domova a ze světa.

Začátek nového roku 2002 byl poznamenán silnými mrazy, sněžením a poryvy větru, který na mnoha místech republiky zapříčinil sněhovou kalamitu. Silná doprava, tající voda a dlouhodobě působící mráz způsobil na čs. komunikacích škody ve výši 460.milionu Kč. Některé cesty byly tak poškozeny, že připomínaly rozrytou měsíční krajinu.

Dne 15.ledna proběhla 1.volba presidenta ČR, kterého se zúčastnili první dva kandidáti, bývalý předseda ODS V.Klaus a předseda Senátu ČR Z.Pithart.. Z tohoto klání však nevzešel žádný vítěz. O týden později pokračovalo další kolo, s kandidáty V.Klausem, M.Zemanem, bývalým premiérem a předsedou ČSSD a J..Moslerovou senátorkou, kandidát Z.Pithart odstoupil. Z důvodu rozkolu a nejednotnosti ve straně ČSSD, opět nebyl zvolen nový prezident. Nejlepších preferencí však opět získal V.Klaus, kterého volila nejen ODS, ale i zástupci jiných stran. Dnem 3.února 2002 skončilo funkční období starého presidenta V.Havla. Další, konečné 3.kolo volby, bylo naplánováno na 28.února, kdy soupeřem V.Klausa se stal T.Sokol, právník (ČSSD). Z této volby vyšel jako vítěz V.Klaus, který dne 7.března 2003 složil presidentský slib.

Na začátku měsíce února došlo k tragické havárii amerického raketoplánu Columbia, který při průstupu atmosférou, se vzřal a shořel. Důvodem neštěstí bylo poškození trupu raketoplánu, vzniklé při startu k letu do kosmu. Na palubě zahynulo celkem 7 kosmonautů, 5 mužů a 2 ženy. V USA byl vyhlášen Den smutku.

Po prohraném soudním sporu, mezi TV Nova a americkou společností CME o porušení vlastnických práv, musela čs.republika zaplatit dluh ve výši 10,5.miliard Kč.

Na jižní hvězdné polokouli byla objevena nová kometa, viditelná, běžným lidským okem, do konce měsíce dubna. V čs. tisku se objevila zpráva o úmrtí spisovatele a herce Miroslava Horníčka. O několik dní později zemřel světoznámý cestovatel Jiří Hanzelka, který společně s M.Zikmundem, na začátku 50.let, objel většinu států světa, V Číně a Hongkongu propuklo smrtelně nebezpečné onemocnění lidí SARS, kterému podlehl celkem 591 osob. Onemocnění se projevuje podobnými příznaky, jako u většiny chorob horních cest dýchacích, ale vždy končí smrtí pacienta. Prozatím se objevilo v Číně, Hongkongu, Thajwanu, Singapuru a v Kanadě

Na začátku března došlo k tragické nehodě autobusu nedaleko obce Nažidla (Jižní Čechy), kdy ve vozidle, vezoucím čs.turisty z dovolené v Rakousku, zemřelo celkem 36 osob. Řidič autobusu, na kterýž neměl oprávnění jej řídit, nezvládl na rovném úseku rychlost a havaroval ze srážu. Za tento přečin byl soudem odsouzen na několik let vězení. Podobná tragédie se stala i u francouzského Lyonu-29 a maďarského Siofoku, kde zbytečně zemřelo 31 cestujících.

Dne 20.března 2003 byl zahájen vojenský konflikt proti Iráku. Důvodem války mělo být držení atomových, ale i jiných zbraní hromadného ničení, jakož i přímá podpora terorismu a násilí. Útok provedla americká armáda, podporovaná jednotkami Velké Británie a Austrálie. Proti válce se rozpoutal velký odpor mírumilovných sil světa.. Na

americkou agresi zareagovalo také mnoho států Evropy, které ji podpořily (mezi nimi i ČR), ale i odmítly (Německo, Francie, Rusko). Tímto se Evropa rozdělila na dva rozporné bloky. Za několik dní došlo, po prudkých bojích, k dobytí Bagdádu a irácká armáda byla poražena. Vůdce Saddam Husajn se svými veliteli prchl. Zbraně hromadného ničení nebyly však nalezeny. K podpoře válečného konfliktu byly povolány čs. protichemické jednotky a polní vojenská nemocnice, která byla umístěna v jihoirácké Basře. Válečný konflikt byl jako takový ukončen ke dni 12. dubna 2003. I když byla irácká armáda poražena, násilí však ze země neustoupilo. Nastaly sebevražedné útoky zastánců bývalého režimu a byly napadány, nejen spojenecké jednotky, ale i síly OSN a proamerické koalice. Takto přišlo o život mnoho vojáků, ale i civilních obyvatel. Vůdce Saddam Husajn se dlouhou dobu skrýval, až byl koncem roku, polapen. Stejný osud postihl i většinu velitelů irácké armády. Násilí však Irákem cloumá i nadále, proto je rozhodnuto USA co nejdříve předat moc ve státě prostému lidu. Demokratický Irák bude tak svobodně využívat svého velkého nerostného bohatství ropy a zemního plynu, které svým množstvím patří s 15,2%, na 2. místo na světě.

Předsedkyně US Hana Marvanová, odešla z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou, z politického života. Dne 10. dubna 2003 došlo k odsouhlasení možnosti vstupu ČR do EU. Za přijetí se přihlásilo 489 poslanců, 39 jich bylo proti a 37 nehlasovalo. Proti hlasovaly hlavně poslanci německé CDU-CSU, k problémům tzv. Benešových dekretů. ČR získala nejnižší počet hlasů, lepší bylo i Polsko - +509(-25), Maďarsko - +522(-23) či Slovensko - +521(-21).

V průběhu měsíce května došlo k výměně ministrů obrany, místo dosavadního Jar. Tvrdíka, nastoupil Miroslav Kostelka, který uvedl, že do konce roku 2004 bude probíhat základní vojenská a civilní služba, kdežto dnem 1. 1. 2005 bude již čs. armáda plně profesionální. K tomuto datu budou muset čs. mladí muži nastupovat k výkonu základní vojenské služby, která po datu zanikne.

V rámci ČSR se rozvinula nová mánie, jak získat od státu peníze. Během roku se objevilo několik viníků, kteří hrozili státu a státním organizacím, otrávením vody, potravin či krmiva, jedy a vyhozením železničních tratí nastraženou výbušninou. Za neuskutečnění přečinu, žádali peněžní odškodné ve výši mnoha tisíc Kč. Většinou pokusům bylo zabráněno a viníci byli polapeni a podle zákona odsouzeni.

V červnu 2003 došlo k dlouho očekávanému referendu o vstupu ČR do EU. Ve dnech 14.-15. 6. 2003 se rozhodlo 55,21% obyvatel České republiky o vstupu do EU. Pro se vyjádřilo 77,33%, proti 22,67%. Stejný postup proběhl i v jiných východoevropských státech - Slovensko + 92,4(-7,6), Litva +89,9(8,85), Slovinsko +89,61(-10,39), Maďarsko +83,8(16,2), Polsko +77,45(-22,55), a na ostrově Malta +53,65(-46,35).

Počátek léta byl ve znamení výstavy Korunovačních klenotů Pražského hradu, které se čs. veřejnosti opět dostaly po 10 letech k nahlédnutí. Návštěvnost byla natolik vysoká, že se stále tvořily nekonečné zástupy.

Horké a velmi suché léto se negativně projevilo ve špatné úrodě obilovin, luskovin a brambor. Jednalo se nejhorší sklizeň za posledních 25 let. Kromě neúrody postihla čs. zemědělece opět nemoc BSE, která si v ZD Velké Němčice vyžádala 250 a v Lomnici nad Popelkou celkem 874 utracených krav.

V čs. ekonomice docházelo z důvodu vysokého státního dluhu, který se ke konci roku vyšplhal až na 115. miliard Kč, přičemž schodek rozpočtu ještě o rok dříve (2002), byl jen ve výši 45,7. miliard Kč. Vláda se rozhodla provést soubor úsporných opatření, vedoucích k šetření financemi. Byly navrženy snížené výdaje do školství, zemědělství, dopravu, zdravotnictví a obranu. Proti vystoupily zástupci jednotlivých rezortů, protestními stávkami. Největšími škrtky bylo postiženo ministerstvo obrany, které muselo zeštíhlit svoji činnost. Profesionizaci armády a zrušením základní vojenské služby na konci roku 2004, zanikne i potřeba stávajících vojenských útvarů. Jejich zánik povede i k ztrátě příležitostných pracovních příležitostí. Takto byla postižena i blízká obec Mikulovice u Jeseníku.

V resortu zdravotnictví docházelo k trvalým pŕtčkám mezi jednotlivými nemocnicemi a ministerstvem, jednalo se o zrušení některých oddělení, ba i celých zařízení. Důvodem byla vysoká zadluženost zdravotnických podniků. Lékaři a nemocniční personál žádal i zvýšení platů, na které však vláda nereagovala. Hrozila stávka, která proběhla jen pasivně. Převedením vlastnických vztahů na Kraje a kosmetickými úpravami platební politiky se situaci podařilo částečně uklidnit. Stejný problém nastal i v resortu školství, kdy pedagogové pohrozili stávkou, pokud jim nebudou upraveny platy. Vláda reagovala jen velmi opatrně, takže ke dni 1. září 2003 proběhla Výstražná stávka a počátek školního roku, musel být o jeden den, posunut. Této stávky se zúčastnila i ZŠ v Bělé pod Pradědem. Vláda dále vydala nové zákony, zvyšující Daň z přidané hodnoty u některých druhů zboží z 5 na 22%. Došlo ke zdražení cigaret, alkoholu, benzínu a některých služeb, zvedly se sazby platby sociálního a nemocenského pojištění u soukromého sektoru. Byl zakázán prodej alkoholu a vína ve stánkovém prodeji.

I přes mírné oživení čs. ekonomiky, byl zaznamenán vzrůst nezaměstnanosti, který přerostl 10% hranici, což bylo nejvíce, od vzniku ČR. V některých regionech, na Ostravsku, Ústecku, ale i na bývalém okrese Jeseník, se míra nezaměstnanosti pohybovala kolem 15% a více.

V měsíci září počastoval Jesenicko návštěvou premiér vlády .J. Špidla (6.září.),který se zajímal o problematiku nezaměstnanosti okresu . O několik dní později (25.září) se v lázních Jeseník-Graefenberg sešli presidenti ČR V.Klaus a Polska A.Kwasniewski.Projednávali vzájemné otázky,spojené se vstupem do EU.

Nedaleko Prahy ,u Kutné Hory, byly nalezeny pozůstatky kostí miniaturního býložravého dinosaura,který žil na pobřeží teplého druhohorního moře,před asi 95.milionů let.Jednalo se o první nález kostí tohoto tvora.v Čechách.Doposud se předpokládalo,že celá Česká tabule měla být zcela ponořená v teplém sedimentárním moři,ale nález tuto teorii vyvrátil a přenesl do jiné roviny.Pravděpodobně existovaly výběžky souše či izolované ostrovy,kde se i dinosaurové zachytili a přežívali.

V senátorských volbách v americké Kalifornii zvítězil známý herec Arnold Schwarzeneger,původem z Rakouska. Tento se proslavil rolí siláka v různých akčních filmech.Naproti tomu v presidentských volbách v Rusku opět vyhrál V.Putin,dosavadní president .

Od měsíce října 2003 přestaly platit v čs.měně desetníky a dvacetníky.Důvodem byla vysoká pracnost a drahost jejich zhotovování..Zvyšující se inflace z nich dělala neplatné peníze.

Koncem roku došlo k objasnění několika vražd,většinou opuštěných důchodců,které způsobili manželé Stodolovy.Počet obětí se vyšplhal až na konečných 8.Policie v mnoha případech pochybila při objasňování příčin,a označila zločin za prostou sebevraždu,či přirozené úmrtí.Manželé si vybírali náhodně starší,opuštěné důchodce, po celé republice a za použití násilí ,je okrádali.Pokud nebyli ochotni vydat peníze,či cennosti,po dobrém,pod nátlakem je nutili vše vydat.

Jako prevenci stále se zvyšujícího počtu mrtvých při dopravních nehodách v roce 2003,byla ze strany Policie ČR rozpoutána Akce Kryštof I a II.,která byla zaměřena na kontrolu dodržování rychlosti jízdy,předpisů a technického stavu vozidel.Po několik víkendů byly silnice obsazeny policejními hlídkami,které vyprazdňovaly peněženky čs. řidičů. Obě vzpomenué akce a pochybení při odhalování zločinů,velmi snížili popularitu naší čs.Policie.

Ve francouzském Strasbourgu proběhlo jednání představitelů jednotlivých členských vlád o Evropské ústavě.s negativním výsledkem,protože žádná z vlád něchtěla ustoupit ze svých vytyčených požadavků.Za ČR se ho zúčastnil president V.Klaus,premiér J.Špidla a ministr zahraničních věcí C.Svoboda.

V tisku se objevila zpráva,že naše řady opustil bývalý ministr kultury V.Tigrid,dlouhodobý ředitel Radia Svobodná Evropa Na Slovensku zemřel čs.lidu velmi známý a oblíbený herec M.Satinský

Konec roku přines i konečné rozuzlení problematiky náhrady zastaralých ruských vojenských letadel typu MIG 21,za nové či použité stíhačky zapadoevropské provenience.Po několikaletých rozhovorech byl jako náhrada vybrán zcela nový,vysoce modernizovaný britsko-švédský bitevník Jas 39-Gripen,vyráběný konsorciem SAAB a BAE, ve Švédsku Kromě tohoto letadla byly nabízeny starší,již použité,modernizované stroje B16 a B18,americké provenience.,armád Belgie,Kanady a USA.Jako důvod vybrání nových bitevníků,se stala jejich nízká finanční náročnost. Čs.armáda získá pronájem celkem 14 strojů za 21.miliard Kč(17-pronájem a 4 na provoz) Letka nových strojů bude umístěna na letišti v Čáslavi u Kutné Hory.Součástí pronájmu je i výcvik letců a leteckého personálu.Stroje budou sloužit nejen na obranu vzdušného prostoru ČR,ale i pro potřeby uskupení NATO.

Vánoční svátky přišly čs.občany na 40.miliard Kč,které byly utraceny za různé dárky.Velkou módou bylo i tohoto roku nakupování zboží na dluh ,či na splátky.

Na přelomu roku 2003-04 se objevila další tragická zpráva,že ve středoíránském městě Bam,došlo k ničivému zemětřesení,při kterém zahynulo kolem 5000 osob.Obyvatelé města a jeho okolí byli překvapení katastrofou uprostřed spánků,takže oběti se vyšplhaly do tak vysokých počtů.Celkem bylo postiženo kolem 50.000 lidí,Na pomoc byla vyslaná i čs.záchranářská jednotka se psy,na odhalování zasypaných obětí a nutná humanitární pomoc.

Ke konci roku 2003 byla ukončena rekonstrukce 2 silničních mostů v Horním Domařově-Bělé,nacházejících se na silnici II.třídy-Jeseník-Domašov-Vidly-Vrbno pod Pradědem-Bruntál,poškozených při ničivé povodni v roce 1997.Opravu provedla firma Výstavba silnic a dálnic,Brno,a.s.

Q.Různé.

Malé zamyšlení.

Posoudíme-li vývoj naší společnosti,musíme hned na počátku konstatovat,že mnoho se zlepšilo a zmodernizovalo,ale také zdražilo a zhoršilo.Tento pokrok způsobil i větší zatížení na naše ,stále nedostatečné finanční prostředky..Zhoršily se i sociální jistoty,mnozí ztratili práci a možnost snazší obživy.Veškeré komodity se v průběhu několika let mnohonásobně zdražily,i když něco zlevnilo.Nejsledovanějším sortimentem jsou stále potraviny a nutné služby,provázející denodenní lidské konání .Posoudíme-li období před 10-15 lety a dnes,je třeba konstatovat mnohonásobný nárůst.Proto si alespoň ve zkrácené podobě tuto skutečnost připomeňme. Základní potraviny-velmi závisí ,kde tyto komodity chodíme nakupovat.Dnes existuje síť supermarketů s někte-

rým levnějším ,naproti tomu zase soukromé obchůdky,z poměrně dražším zbožím.Vše závisí na objemu prodáváného zboží a na způsobu jeho získávání.Berme proto jen průměrné ceny.,v závorce jsou zaznamenány hodnoty před 10-20lety zpět.

Chléb-18-20,-Kč-(6,-10,-),rohlíky-1,4-1,7 Kč za kus-(0,30Kč),mléko-2-8,-Kč za 1l-(12,-15,-Kč),mouka-9,-11,-Kč za 1kg-(4-6,-Kč),máslo-25,-27,-Kč za 250gr.-(8,-10,-Kč),sůl-9,-Kč-(1,80Kč),vejce-2,5-3,5Kč za kus-(1,-2,-Kč),cukr -25,-Kč za 1kg-(8,-10,-Kč),pivo-8-20,-Kč za láhev-(1,70-8,-Kč),rum-65-85,-Kč za ½ litru-(50,-Kč),krabička cigaret-50-70,-Kč-(2,-20,-Kč),salám-70-130,-Kč za 1kg-(5-50,-Kč),šunka-130,-Kč za 1kg-(90,-Kč),maso-vepřové-kýta 135,-Kč-(90,-),kotleta-95-125,-Kč-(80-90,-Kč),plecko-95-105,-Kč-(60-80,-Kč),hovězí kýta-145-155,-Kč-(90,-) drůbež-brojer-50,-80,-Kč za 1kg -(39,-50,-Kč),tvoroh-16,-Kč za 250 gr-(4,-Kč),sýry-krabička-5-10,-Kč-(20,-30,-Kč),olej-25-35,-Kč za 1 litr-(12,-Kč).

Motoristy velmi zajímá cena pohonných hmot-benzín,ať již speciál,normál,či naturál-cena se pohybuje kolem 24,-26,-Kč za 1 litr-(2,40-6,-Kč),nafta-20,-23,-Kč-(0,80-3,-Kč).

Služby-dopis-6,5Kč za známku-(3,60 Kč),pohlednice-6,50 Kč-(0,30 Kč),noviny-denní tisk-8,5-10,-Kč za 1 výtisk-(1,-3,-Kč),1 telefonní hovor-2,50-5,-Kč-(0,80-2,0 Kč),ostřihání u holiče-Pánové-15-30 Kč-(8-15,-Kč),dámy-200-350,-Kč-(30,-50,-Kč),použití WC- 2,5-10,-Kč-(1,-2,-Kč),jízda autobusem 1-5km- 10,-Kč-(0,10-0,50Kč).

R..Závěr.

Rok 2003 byl velmi bohatý na události, jak domácí,tak i zahraniční provenience v kladném,ale i v záporném směru. Počasí se projevilo nejen chladnou zimou,ale i horkým a suchým letem,poznamenavším špatnou úrodou a následným zdražováním.Vnitropolitická a ekonomická situace byla ovlivněna vysokým státním dluhem, finančními reformami a nespokojenosti státních zaměstnanců--lékařů,učitelů,železničářů a jiných.Vrcholem všech snah, byla příprava pro vstup do Evropské Unie s problémy,s ní spojenými.V zahraničí mohutně bujel terorismus a násilí.proti vystupovaly síly odplaty.,i když občas docházelo k přehmatům.Co donese nový rok 2004,s volbami do Parlamentu evropské Unie,finančními reformami a postupným zdražováním,růstem nezaměstnanosti ,odlivu stranických mecenášů od ČSSD a navýšením oblíbenosti KSČ,jakož i vstup ČSR do sjednocené Evropy.Přejme si,aby nový rok donesl nejen uklidnění,ale i poklid v naší společnosti,ale i v rodinách

S.Přílohy-

Novinové články z regionálního tisku

- 1.Rekonstrukce silnice na Červenohorském sedle je prioritou-Jesenický týdeník
- 2.Tunel pod Červenohorským sedlem-boj ještě nekončí-část 1+2.-Jesenický týdeník
- 3.Tělocvična nesplňuje normy,hygienici hrozí,že jí uzavrou-Zemské noviny
- 4.Výsledky referenda na Jesenicku-Jesenický týdeník
- 5.V Bělé opravují školu-Jesenický týdeník
- 6.Kyvadlová doprava v zimní sezóně 2003-04. -Jesenický týdeník